

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

Ціна догівірна

4 820230 060041 >

Фото з архіву подружжя МАЖУЛ.

3 березня 2017 року Марина Мажула почала веслувати в складі Національної паралімпійської збірної команди України.

5-разова чемпіонка світу: «Якби не зустрілася зі своїм чоловіком, то всього того, чого досягла, могло б не бути»

● НІКОЛИ НЕ ЗДАВАТИСЬ!

Ця історія – про подружжя Володимира й Марини Мажул. Любов звела двох людей із незвичайною долею – шлях до свого щастя вони здолали в інвалідних візках

Донедавна пара жила у волинському селі Замшани, що на Ратнівщині. Нині вони – мешканці обласного центру. І ця, луцька «сторінка» їхнього життя, пов'язана з тим, що, починаючи з 2017 року, Марина – у спорті. Вона, спортсменка з параканое, – дворазова «срібна» призерка літніх Паралімпійських ігор, п'ятиразова чемпіонка світу, чотириразова чемпіонка Європи, заслужений майстер спорту України. Подружжя знає, як це непросто тримати стосунки на висоті, коли «бачимося з дружиною три місяці на рік, а дев'ять вона – на зборах, тренуваннях, змаганнях...»

Фото Катерини ЗВІЗЧУК.

Марина й Володимир дорожать своїми короткими зустрічнями.

Репортаж із дому, де живе любов, – на с. 2 – 3 »

Як Церква ставиться до штучного інтелекту і порад від ChatGPT?

Думка священнослужителя про це – на с. 7 »

Фото Анни СЕЛЕДКОВОЇ.

Кохання, яке народилося в окопі, подарувало світові хлопчика на ім'я Лев.

«Кохання – це... коли він закриває її собою під час обстрілів, а вона подає йому набой»

● ЛЮБОВ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ!

У бойовій медицині «Тіффані» та її коханого військового «Подвоха» народився син Лев!

Фото: yakevchuk.com.ua

«Я – твоє крило, ти – моє крило, – щастя більшого не треба» (Грицько ЧУБАЙ).

Про почуття під вибухами – на с. 8 »

Від «підкату» в Інстаграмі – до щасливої сім'ї!

● НІХТО, КРІМ ТЕБЕ

У ці дні на слуху українців – перехід 23-річного півзахисника донецького «Шахтаря» Георгія Судакова у португальську «Бенфіку» за 27 мільйонів євро. До такого результату футболіста привели не лише праця та терпіння, а й – підтримка дружини Єлизавети і донечки Мілани

Фото: Інстаграм-сторія Георгія СУДАКОВА.

Першу доньку Судакова назвали Мілан. Невже із натяком, що тато колись гратиме і за знаменитий «Мілан»?

Історія кохання зірки українського футболу – на с. 9 »

● З ВИСОТИ ДУШІ

«Коханий!» – я пишу це слово навпрошки...»

Оксана ЗАБУЖКО,
письменниця,
поетеса,
феміністська
літературознавиця,
есеїстка, публіцистка,
викладачка та громадсько-політична діячка

«Коханий!» – я пишу це слово навпрошки...»

«Коханий!» – я пишу це слово
навпрошки,
Навскіс через листок, і так,
немов уперше:
Уперше – на віку, і вперше – на віки
Учвал через рядки летить
високий вершник!
Це слово – з задихань,
з притислих-к-грудям рук,
Це слово вище слів: за ним –
вже тільки стогін!..
«Коханий» – видихай, чи: тонко
цвяхнув лук,
Пустивши в ціль стрілу із простору
пустого.
І тільки ніжний черк – і отерп по душі:
Тривкіше всіх присяг, легке,
як дух без тіла,
Це слово (о, замри!) – переступом межі,
І нічого вже не бійсь,
якщо – переступила...

«Автопортрет без ревностів»

Благословляю жінку, що на світанку
відслонить

Вікна в твоєму домі.
Її вимита шкіра ряхтітиме холодом,
Як розтате вранішнє яблуко.
Жінку, яка безшелесно, навшпиньках
Пройде на кухню,
Поставить каву.
Її очі і руки будуть при цьому сміятись.
Благословляю цю жінку,
Сонну птаху її волосся,
Затамований подих її ходи,
Сірника, що горить між пальців,
Роздвоюючись у безоднях зіниць,
Повільну блакитну музику вен
На руці, підняті з гребенем...
Благословляю жінку, яку я тобі дарую,
Жінку, якій належить пильнувати
твій добрий ранок.

Це я відливаю її для тебе
Зі слів ясних, аж пекучих,
Що по краплі стікають поверхнею
шибки,

В яку дивлюся,
І в її глибині коливається
Підводна квітка мого обличчя...
Благословляю цю жінку – як
усе-таки шкода,
Що цієї жінки тобі ніколи не знати.

«...А все-таки я Вас любила...»

...А все-таки я Вас любила,
любила,
любила!
І це не минає – хіба осідає на дно...
Я Вас у собі, мов коштовну карафку,
розбила –

І душу, як білий обрус,
просочило щемливе вино!
Ви колір дали моїм мислям,
а образам – тіло,
Зоставшись – лиш шумом,
як море у мушлі в ушу...
А як там насправді було – то яке кому,
Господи, діло!
Важливо – як буде...
А буде – як я напишу.

«Якби не зустрілася зі своїм чоловіком, то всього того, чого досягла, могло б не бути»

Тайнство вінчання було в Саках – місті знайомства подружжя.

Ще одна перемога на міжнародних змаганнях.

Закінчення.
Початок – на с. 1

● НІКОЛИ НЕ ЗДАВАТИСЬ!

Катерина ЗУБЧУК

«І ось тоді, коли Марина опустилася до мого зросту, ми одне одного й побачили»

Володимир родом із Замшан, Марина – з міста Миколаєва. Коли вони одружилися, то молода сім'я приїхала на Волинь: батьки Володимира підготували тут для сина й невістки дві кімнати – понабивали, насамперед, порожки, щоб вони могли пересуватися на візочках...

Для тих, хто вперше читатиме про подружжя Мажул, – невеличкий екскурс у минуле. Отож, після школи Володимир навчався в елітному військовому училищі в Житомирі. Його офіцерську кар'єру перекреслив нещасний випадок, що стався у червні 1994 року. Пішов він з однокурсником купатися. Водойма – серед кар'єру, берег – скелястий. Не розрахував, стрибнув у воду і вдарився в камінь. Травма була такою важкою, що зразу прикувала до ліжка, з ложки годували його, перевертали.

Найпершими рятівниками й помічниками стали батьки. Мати перебралася до сина із Замшан у Житомир. Їздила з ним у столичну лікарню.

І дівчина у нього була, як дізналася від Володимира. Ще чотири роки після того, як сталася біда, вона писала йому листи. Спочатку в Житомирі у лікарню приходила. Хотіла приїхати до нього в село на Волинь. Але він, на той час зовсім безпомічний, відмовив від такої затії – не захотів бути для когось тягарем.

Тільки через вісімнадцять років Володимир познайомився зі своєю

майбутньою дружиною Мариною. Це сталося лише тоді, коли сповна прийняв своє нове життя. Коли відчув себе людиною, котра вже не є цілком залежною від батьків, і сама собі може дати раду. Доля звела їх у Криму, в Саках – місті візочників, як його називали. Марина, по суті, народилася з інвалідністю – з грижею хребта. Була операція. А через шість років хвороба проявилася. До останнього дівчина ходила на милицях, на колінах – не хотіла сідати у візочок. А потім таки здалася.

«І ось тоді, коли Марина опустилася до мого зросту, – говорив із приводу цього Володимир, – ми одне одного й побачили». Вони познайомилися в 2011 році, а 1-го червня 2013 зареєстрували шлюб. Було це в Євпаторії. Вінчалися ж 10 листопада в місті свого знайомства – Саках.

«БАЧИШСЯ З ДРУЖИНОЮ ТРИ МІСЯЦІ НА РІК, А ДЕВ'ЯТЬ ВОНА – НА ЗБОРАХ, ТРЕНУВАННЯХ, ЗМАГАННЯХ...»

У спорт Марина Мажула прийшла, як сама тепер пригадує, випадково. Вона почала їздити в табори активної реабілітації візочників, які проводилися в селі Яворів на Львівщині (після анексії Криму в 2014 році було втрачено великі спортивні комплекси в Євпаторії – тоді тут і розпочали будівництво Західного реабілітаційно-спортивного центру Національного комітету спорту інвалідів України, де й проходили заняття групи активної реабілітації).

– У той час, коли в нас було таборівання, – розповідає Марина, – сюди приїхала Паралімпійська команда з академічного веслування. Й там потрібні були дівчата «першого класу», тобто з ураженням хребта. Багатьох відібрали. Не всі пройшли тестування на базі в Дніпрі, мені ж пощастило. Так я місяців на три зачепилася за академічне ве-

слування. Але в команду потрібна була дуже молода дівчина, прямо зі школи, щоб вона мала час для спортивного росту, – могла на багато літ затриматися у спорті. І тоді мене відрекомендували головному тренеру з паравеслування та параканое В'ячеславу Загребі. Він запропонував спробувати себе на байдарці. І з березня 2017 року я почала веслувати в складі збірної. У квітні вже взяла участь у кубку України – першому обов'язковому змаганні, яке дає право на зарахування у збірну. Перший рік у спорті був для мене дуже слабеньким за результатами. Я заїжджала на дистанції останньою. А вже в наступному – вийшла на досить високий рівень.

Почалися роки з численними змаганнями як в Україні, так і за кордоном.

– Було так класно! – каже Марина. – Я настільки захопилася, що навіть після Токіо, де здобула срібну медаль, продовжувала займатися. Вже й Володимир відмовляв: «Може, досить... Тебе постійно нема вдома».

– Бачишся з дружиною три місяці на рік, а дев'ять вона – на зборах, тренуваннях, змаганнях. Ото стільки часу Марини вдома нема. Зробила все, щоб втекти від домашніх турбот, щоб чоловікові їсти не варити, курей не годувати, – говорить на продовження Володимир – нібито і з ноткою жарту, але, як мовиться, в кожному жарті є частка правди. – Люди, може, думають, що Марина попоїздила – світу побачила, а в неї ці поїздки – в основному: вагон – тренувальна база.

– Тим більше, що коли ми приїхали на Паралімпійські ігри в Токіо, то на той час у світі панував коронавірус, все місто було закрито й ми ізольовані (у зв'язку з пандемією і літні Олімпійські ігри, й Паралімпійські, які мали пройти в 2020 році, відбулися в 2021 – Марина виборола срібну медаль – Авт.). Нам не дозволялося вийти з приміщення й прогулятися територією, ми навіть не

Фото зроблене під час пошанування команди паралімпійців у Волинській обласній держадміністрації після успішного виступу на XVI літніх Паралімпійських іграх у Токіо – на першому плані подружжя Мажул.

Перші вітання з перемогою – завжди від тренера. Так було і нещодавно в Мілані.

могли спілкуватися з іншими командами. Зразу ж після Токіо був Чемпіонат світу в Данії, де я змагалася з тими самими суперницями, що й у Японії, але все перегралось на мою користь – я здобула «золото», – пригадує Марина.

З цього приводу Володимир, який завжди вболіває за дружину й тішиться її успіхами, висловився так:

– В Японії Марину німкеня об'їхала, а в Данії Марина «привезла її на хвості».

«ВСЕ БУДЕ! Я ВСЬОГО ДОБ'ЮСЯ, АЛЕ ЗАРАЗ ТРОШКИ ПОТЕРПІТЬ»

А потім був лютий 2022 року – повномасштабне вторгнення росії.

– Ми якраз перебували в Туреччині на тренуванні, – пригадує Марина. – Дзвонить мені Володя із Замшан, батьки – з Миколаєва. Кажуть, що почалася війна. А я – далеко від них. Не знаю, що далі будемо робити. З телефонів не вилазили – стежили за будь-якою інформацією. Фінансування з нас відразу зняли, тож було невідомо, чи зможемо далі тренуватися, виступати на змаганнях. Наш головний тренер шукав будь-які можливості, щоб нас залишити за кордоном. Заспокоював: «Все буде! Я всього доб'юся, але зараз трошки потерпіть». Тим часом Інваспорт України пропонував нам лише оплатити білети до Варшави (до Києва авіапольотів уже не було), щоб ми добралися у Польщу, а вже звідти роз'їжджалися, хто як може, по домівках. Але наш тренер, як обіцяв, так і зробив. Він звернувся до тренерів по всій Європі, де є відповідні бази, і відгукнулася Франція. Запросило нас до себе невеличке містечко Нансі, що на сході Франції, і впродовж семи місяців ми там жили, тренувалися.

Це, мабуть, була найдовша й така безперервна розлука подружжя. Коли про це зайшла мова, Володимир сказав:

– До того ж якраз тоді, коли почалася велика війна, в мене був такий стан, що Богу душу міг віддати, то розлука стала б і останньою. Хвороба в мене була давня – років п'ять лікарі не знали, що зі мною робити. І от вже під час війни приїжджає до Луцька відомий хірург із Києва Сергій Шамрай. «Где етот інвалід? – спитав при зустрічі. – Іді сюди». Обстежив він мене за десять днів, поклав на стіл і прооперував. Через три дні я поїхав додому. Й, дякувати Богу, – ось я. Рівень життя вже не той, але

живий! За себе не було страшно. Але не хотілося стати тягарем для батьків. Це ж вони не могли б виїхати в безпечніше місце, якби виникла така потреба, адже довелося б сидіти зі мною. Уявити почуття й відчуття Марини теж складно: вона, перебуваючи за кордоном, знає, що її чоловік на Волині, по сусідству з білоруссю, звідки міг бути напад росіян, а в Миколаєві батьки ховаються по підвалах від обстрілів...

Війна, на щастя, не перекреслила роки. І під час перебування у Франції, й згодом, повернувшись в Україну, Марина мала і тренування, й змагання як європейського, так і світового рівня. Місяць-півтора – відпустка, і знову до звичної й такої, що полюбилося, роботи.

“

Те, що я постійно в роз'їздах, має свій «плюс» – ми сумуємо ще більше одне за одним. Кожен раз приїжджаєш – і медовий місяць.

А ось щодо «луцької сторінки» в житті подружжя Мажул, то сталося це у 2022 році.

– Коли почалася повномасштабна війна, – розповідає Володимир, – спортсмени один за одним покидали збірну України й виїжджали за кордон. Волинська влада й Інваспорт України, щоб заохотити залишитися тут, надали Марині, яка виграла в Японії срібну медаль, однокімнатну квартиру. Забудовник з увагою поставився до нас: і пандус є, й електропідйомничок. Ну, а ремонт вже був – за нами. Ми його зробили за ті призові кошти, які дружина одержала за срібну медаль у Токіо. Квартира, надана на десять років у оренду з правом приватизації за умови, якщо за цей час Марина не залишить команду й не виїде з України, як це й прописано у контракті...

Весною цього року в Марини знову починалися роз'їзди. Зокрема, в другій половині травня був Кубок світу в польському місті Познань. На цих змаганнях Марина здобула золоту медаль Кубка світу з каное. А в кінці серпня – привезла срібну медаль з Чемпіонату світу, який проходив в Італії. І ця нагорода – на вагу золота: у сорок два роки змагатися з набагато молодшими суперницями і їх перемагати – це фантастично!

«МИ ЗМІНИЛИ ЖИТТЯ ОДНЕ ОДНОГО»

Наша розмова, звичайно, і про найпотаємніше – любов, яка звела цих двох людей, про те, як вони сьогодні, вже з відстані літ, бачать свої стосунки. Отож, були запитання й відповіді на них героїв нашої публікації.

– Ви пам'ятаєте, як освідчувався вам Володимир?

Марина: – По правді, якимось все само собою вирішилося. «Поженимося?», – запитав. «Поженимося», – відповіла.

Володимир: – Мабуть, складніша була історія. Чоловік думає, що він обирає. Насправді ж жінка обирає собі його. І вона більш рішуче до цього підходить. Скажемо так: я вподобав Марину, а вона вирішила, що ми будемо парою.

– Що ви найбільше одне в одному цінуєте?

Володимир: – Терпіння...

Марина (сміючись): – То ти весь цей час терпив мене?

Володимир: – Навпаки – ціную те, що ти мене терпиш. Рідко кому це під силу. Я знаю, що тільки моя дружина може «переварити» й витримати всі мої недоліки.

– Ніколи не пошкодували, що колись обрали одне одного? Іншими словами – дякуєте долі, що звела вас?

Марина (сміючись): – Думаю, що чоловік дякує, бо йому зараз без мене було б сумно жити. А якщо про мене говорити, то я, безперечно, вдячна долі, що вона звела мене з Володею. Завдяки йому я дуже виросла – стала комунікабельна, в мене з'явилося багато друзів, власне, й група активної реабілітації, яка привела мене врешті-решт у спорт. Якби я не зустрілася зі своїм чоловіком, то всього того, чого я досягла у житті, могло б не бути.

Володимир: – Ми свого часу змінили життя одне одного. Я вже був на межі – не знав де себе подіти. У Марини свої обставини були, своя «межа» – відчуття того, що в житті мають бути якісь переміни, або всьому – край. Отак ми одне одного здивали і з того часу – разом. Хоч і «гроза» бувала не раз, коли хотілося

grimнути, як кажуть, дверима й піти світ за очі. Але як подумаєш, що ти потрібний людині, а вона – тобі, то все стає на свої місце. У нас особливих «сю-сю, ля-ля», ніби й ніколи не було. Було гарно, захоплено, все всередині горіло. Але ж весь час однаково бути не може.

Марина додає: – У нас, як і в усіх сім'ях, – і сваримося, й миримося...

Володимир продовжує думку дружини: – Бо знаємо, що нам одне без одного буде набагато гірше, ніж разом. Я просто не уявляю, як би жив без Марини.

– Кажуть, що розлука, – це випробування для кохання, яке вчить цінувати кожен момент, коли разом. Ваші безкінечні «випробування» стали підтвердженням цього?

Марина: – Те, що я постійно в роз'їздах, має свій «плюс» – ми сумуємо ще більше одне за одним. Кожен раз приїжджаєш – і медовий місяць.

Володимир: – Воно то так, але коли розлуки надто довгі, то, зустрівшись, доводиться якийсь період, як молодятим, «притиратися» знову.

– А хто головний у вашій сім'ї?

Марина (не чекаючи й секунди, що, може, Володимир першим щось скаже з цього приводу): – Мій чоловік. Володя в сім'ї все вирішує. Й мені це подобається. І квартира наша в такому стані, як ви бачите, – завдяки йому. Він ночами не спав – кожну деталь продумував.

Володимир: – Складно було з ремонтом. Маючи невеличку площу – трошки більше сорока метрів, хотілося «вистиснути» все, щоб нам було тут зручно, комфортно. Марина була за кордоном, я – в Замшанах. В основному по телефону, відеозв'язку спілкувався з майстрами, які робили ремонт. Коли Марина торік вернулася з Паралімпійських ігор, які в серпні проходили в Парижі, то ремонт завершувався й ми вже потрохи тут жили, закупляли меблі, побутову техніку.

...А я, знаючи, що Марина колись малювала, шукаю в затишній квартирі подружжя Мажул мольберт, але... не бачу. На моє запитання з приводу цього захоплення жінка каже:

– Як тільки в спорт пішла, то з малюванням попрощалася, – не вистачає часу. Коли приїдеш додому на тиждень, а в кращому випадку – десять днів, то, крім того, що треба щось вдома зробити – прибрати, наготувати, хочеться більше з чоловіком побути, щоб потім нам було легше пережити розлуку.

Кохані жінки Василя Стефаника

ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ

Особисте життя письменника, а тим більше такого геніального майстра слова, як Василь Стефаник, – це не лише частина його біографії, а й частка його творчого буття

Марина ЛУГОВА

ВОНА ЖИЛА ЗАРАДИ ТОГО ЄДИНОГО СЛОВА ОСВІДЧЕННЯ

Зі своєю майбутньою дружиною, Ольгою Гаморак, Василь Стефаник познайомився тоді, коли вперше побував у Стецеві в родинній хаті її батька Кирила. Дівчина з тонким інтелектуальним, натхненним обличчям, розумними очима, що ніжно дивляться просто в душу, й ще якась наївна відвертість і доброта проглядають у рисах вродливого обличчя. З першої зустрічі між Василем та Ольгою зародилося почуття приязні. Разом училися в Дрогобицькій гімназії, листувалися і знаходили одне в одному широкіх приятелів. Атмосфера сердечності двох молодих людей сприяла переростанню дружніх почуттів у щось значне й велике. Але його, цього значного й великого, ще треба було дочекатись, виплекати й вистраждати.

Стефаник їде на медичні студії до Кракова і продовжує підтримувати листовний зв'язок із Ольгою. Листи до неї – просторі, з багатьма фактами, чимало йдеться в них про літературу, часто згадуються політичні події, висловлюються враження про ту чи іншу книгу, яку Стефаник вислав у дарунок Ользі. Є й прохання про гроші, що їх Стефаник просить свою добру товаришку прислати йому до Кракова. Пише відверто, як до сестри чи когось іншого з рідних. Стефаник пише до Ольги великі, на кілька аркушів «письма».

Нелегко було Стефаникові довіряти Ользі листа, що належав її сестрі Євгенії. Нелегко було й самій Ользі дістати на руки цього листа і новелу, бо знала про кохання Стефаникове до Євгенії, коли сама мала на нього надію, хоч і жальє рідну сестру, розуміє її безвихідь. Вона пише йому: «Вже так я виджу, як Євгенію покриє смертельна блідість, як візьме до рук той гарний подарунок. Могла би не дати, знаючи це, але дам, бо признаю це пра-

Людині з чутливим, уразливим, великим і добрим серцем, Василю Стефанику були близькі людські страждання – чи не тому так «сильно і страшно» він писав.

во людське, і вже-м склонна повірити тій великій суперечності, що велике нещастя є великим щастям». Але час любить бути добрим лікарем, і Стефаник далі відходить від Євгенії й усе ближче стає до Ольги. «Пишіть до мене щодня. Добре? Щодня! Я так дуже потребую, аби Ви писали. Дуже, дуже!».

А як радів Стефаник, коли до Чортівця нарешті приїхала Ольга. Ніби друге сонце засіяло в його житті. Світла додалося, і світ покращав, і різних кольорів у ньому побільшало. Інколи ще являвся до нього легкий привид кохання до Євгенії Калитовської й кидав від себе тінь зажури й смутку на Стефаникове серце. Стефаник писав з ранку до обіду, а на обід ішов до Плешканів. Тут, за столом, точилася мила бесіда. Тут оживали і схрещувалися ніжні погляди Ольги та Василя й промовляли за них багато, аж серце затиналося від глибини почуттів. Зі Стефаникових грудей рвалося дороге слово, що його мала почути Ольга. Мала і давно хотіла почути. Здається, що жила тепер лише заради того єдиного слова Стефаникового освідчення.

ШЛЮБНИМИ БАТЬКАМИ НА ЇХНЬОМУ ВЕСІЛЛІ БУЛИ ФРАНКО ТА ДАНИЛОВИЧ

Одного ясного вересневого дня наприкінці дев'ятого століття Василь Стефаник вирішив, що час одружуватись, адже минуло йому тридцять два роки, та й Ольга вже – не молода дівчина. Але спочатку поїхав до Євгенії в Трійцю і сказав, що хоче одружитися з Ольгою. Євгенія, яка вже давно поставила хрест на своїй любові до Стефаника, зраділа давно очікуваному його рішення. Зраділа за сестру, відчувачи, що тепер Василеве серце

У лютому 1914 року дружина Василя Стефаника, Ольга Гаморак, померла – без матері залишилися трійко малих синів.

Євгенія Калитовська, про яку Василь Стефаник сказав: «Мій найвищий ідеал жінки».

належатиме Ользі, а її й Стефаникове кохання тепер – як засушений листок, що залишився від торішнього літа. І Стефаник тепер уже рішучіше зближається з Ольгою, частіше з нею зустрічається, ще частіше пише.

І ось нарешті 26 січня 1904 року у Львові Василь Стефаник вступив у шлюб із Ольгою Гаморак. Шлюбними батьками на їхньому весіллі були Іван Франко і Северин Данилович. Весільний бенкет відбувся в готелі «Ванда». Гості роз'їхалися, а Василь із Ольгою ще тиждень жили в Львові, втішаючись щастям подружнього життя. Відтак поселились у Стецеві, де було велике господарство Кирила Гаморака, від якого часу запущене, бо Стефаників тесть через утрату дружини, а згодом і трьох синів та зятя Івана Плешкана, які повмирали замолоду, не мав ні охоти, ні сил тим газдівством опікуватися. Молодий газда ревно взявся до справи й невдовзі поставив господарство на ноги.

Радо прийняли Стефаника стецівчани, і він із ними подружився. Сидів інколи в корчмі за пивом, ходив по весіллях, ніколи не затримуючись там, виголошував гарні короткі промови. У Стецеві в подружжя Стефаників на-

Ольгу Кобилянську Василь Стефаник не вніс до сердечного списку, «бо довелося б сказати, ким вона для нього була».

родилося троє синів: Семен, Кирило і Юрко. А тим часом до їхньої хати підкрадалося страшне лихо: в Ольги прогресувала хвороба легенів. Безсилим виявився й лікар, якого Стефаник привозив зі Снятина. Ніщо вже не могло її врятувати. У лютому 1914 року Ольга померла, покинувши трійко малих сиріток. Відійшла у вічність дружина, вірна подруга й супутниця життя Василя Стефаника.

У лютому 1914 року Ольга померла, покинувши трійко малих сиріток.

Особисте життя дало мало радості письменникові. Жінки, яких кохав Василь Стефаник, жили недовго. Євгенія Бачинська покинула цей світ на двадцять третьому році життя від сухот. Євгенія Калитовська померла ще замолоду, захворівши на запалення мозку. Всього десять років прожив письменник зі своєю дружиною Ольгою Гаморак. Чи не тому такі близькі були йому людські страждання? Чи не тому так «сильно і страшно» писала ця людина з чутливим, уразливим, великим і добрим серцем.

ПИСАТИ НЕПРАВДУ НЕ ВМІВ, А ПРАВДУ – НЕ ХОТІВ, БО КОБИЛЯНСЬКА БУЛА ЩЕ ЖИВА

Стефаник пізніше опублікував свій сердечний список: «Євгенія Калитовська – мій найвищий ідеал жінки. Євгенія Бачинська – моя перша любов. Моя жінка Ольга – найбільший мій приятель і мати трьох моїх синів. Перша в списку – заміжня, другу любив в відстані. Список завершено так: «Не ломи ребра, моє серце, я вже скінчив». Але в цьому списку нема ще одної жінки – Ольги Кобилянської.

А тим часом нікому він не писав таких пристрасних листів, як їй. Їх притягувало, бо були різні: аристократка і мужик. Вона писала про його «залізну руку», а він – що хоче пізнати через неї Музику. Ось як запрошував її на концерт до Коломиї: «Ви б слухали, і я би через Вас слухав».

Згадаймо, хто така Кобилянська. Вона – амазонка, любила їздити верхи й казала: «Одруження з кимось іншим, як не з освіченим українцем, для мене гидке!». А він до того ставився простіше. Згадував, як мама намовляла його вчитися погано в чужій школі – тоді його виженуть і вернуть додому: «Жалкую і тепер, що матері не послухав». І ще: «Чи все лиш обривану жінку можна любити?»...

На Василя Стефаника дивно діяла весна. «Вчора видів-ем дівчину, що бігла боса, та й весну увидів...» У нього була казка «Про хлопчика, що його весна вбила». Вбила не тому, що хлопчик поганий, а тому, що весна на це здатна. У березні 1900-го він писав Ользі Гаморак: «Нагадуєся мені одна весна – давня, давня. Я перший раз йшов робити весну. Я сидів з татом на возі... А нині я не роблю весни, лиш дивлюся на весну. І так мені самотно, аж страшно». Цей лист став прологом їхнього майбутнього одруження.

Але вперше він про це писав Кобилянській за рік перед тим: «Люблю йти в поле і дивитися на весну, й нагадувати собі, як я колись малий перший раз ішов із татом орати. І от я ходжу тепер і дивлюся на весну, але весни не роблю». Де тут любов, де література?

Чому він не вніс Ольгу Кобилянську до сердечного списку? Бо довелося б сказати, ким вона для нього була. Писати неправду не вмів, а правду – не хотів, бо Кобилянська була ще жива. А тому «серце, не ломи ребра, я скінчив».

Джерело: belinskogo.kh.ua, gazeta.ua

«Я теж тут буду жити, бо ти – дружина мого сина!»

● НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

Свекруха не встигла нічого більше сказати, коли опинилася за дверима, тому що з квартири вилетіли й обидві її валізи, а двері зачинилися

Марія МРІЯ, zytia.org

Шізнiше дехто звинувачував у всьому, що сталося, чоловіка Олесі, Ігоря.

– Тому що саме він не попередив свою маму про те, що в його дружини характер непростий, – казали вони.

Але багато хто з цим не погоджувався. Вони були впевнені, що Ігор тут взагалі ні до чого.

– Тим більше, що коли все сталося, – казали вони, – його тоді й у квартирі не було, він був на роботі. А винна у всьому саме Оlesia, бо вона не мала права так поводитися з жінкою, яка не лише вдвічі старша за неї, але ще й мати її чоловіка. Що це таке? Хапати жінку й витягати її з квартири за волосся. Це як узагалі називається?

А дехто вважав, що винна сама Ганна, бо, по-перше, характер у неї ще той, а по-друге, вона приїхала до Олесі без попередження, коли Ігоря не було вдома.

– Ось якби вона заздалегідь повідомила сина про свій приїзд, – казали вони, – Ігор би попередив Олесю, і тоді нічого б не сталося.

Але були й такі, які з повною впевненістю стверджували, що в будь-якому разі без конфлікту не обійшлося б.

– Тому що і Оlesia, і Ганна – обидві з характером, ой, будь здоров, і їм обом пальця в рот не клади, це по-перше, – казали вони, – а по-друге, ще до знайомства вже підсвідомо недолюблювали одна одну.

І коли цих, хто вважав, що винні обидві, питали, чому вони так думають,

Ганна вирішила діяти нахабно, вдерлася до квартири Олесі, але не врахувала, що її невістка теж із характером.

Фотом: aliasflip.com.

ті впевнено відповідали, що така вже природа.

– А в житті, будь воно неладне, – заявляли вони, – свекруха й невістка завжди живуть разом, як кішка з собакою! Так природою закладено. І нічого з цим не поробиш, як не крути. А крім того, що стосується Олесі та Ганни, то для особистої неприязні у них було багато й інших причин.

– Наприклад? – питали їх.

– Наприклад, – впевнено відповідали вони, – Ганна могла неприязно ставитися до невістки через те, що та була на два роки старша за її сина. Це – по-перше. А по-друге, що значно серйозніше, ще й тому, що Оlesia вже була заміжня! Так-так! І в неї навіть є дитина від першого шлюбу. Як вам таке? Хіба це не привід для ненависті?

– Ну, а ще чому Ганна могла ворогувати з Оleseю?

– А ще тому, що дізналася про одруження сина тільки тоді, коли вже нічого не можна було змінити. А їй, як матері, це було більш ніж образливо.

– Ну добре, добре, – погоджувалися співрозмовники. – З Ганною – зрозуміло. У неї справді були причини для

“ **Що це таке? Хапати жінку й витягати її з квартири за волосся. Це як узагалі називається?**

ворожого ставлення. Але в Олесі? Які могли бути причини у Олесі негативно ставитися до свекрухи ще до того, як вона з нею познайомилася?

– Які причини, питаєте?

– Питаємо.

– А ми вам відповімо. Оlesia неприязно ставилася до свекрухи, тому що спиралася на свій минулий досвід.

– Та ну!

– Так, саме так. Вона була впевнена, що будь-яка свекруха – це зло за визначенням і без винятків.

– Тобто справа навіть не в тому, що Ганна безцеремонно заявила до Олесі?

– Саме так. Справа в тому, що прийди Ганна навіть із добрими намірами, нічого доброго з цього б не вийшло. Тому що занадто багато цьому заважало.

Такі різні були думки у родичів, друзів та знайомих Олесі й Ганни щодо

того, що сталося.

Але найбільше всіх вразило не це, а те, чим усе врешті-решт закінчилося. Втім, про це буде сказано пізніше, бо зараз важливіше зрозуміти інше.

Справа в тому, що з того самого дня, коли Ігор повідомив матері про те, що одружився з жінкою, яка не лише старша за нього, а ще й із дитиною, і переїжджає до неї жити, а дитину всиновлює, Ганна ніби розділилася надвоє. І замість однієї Ганни стало дві.

Одна (назвемо її Світлою) поставилася до цього з розумінням, а інша (Темна) була обурена до глибини душі.

І з того самого дня Ганна перестала ладнати сама з собою. А між двома Ганнами (Світлою і Темною) розпочалося непримиренне протистояння.

Далі події розгорталися бурхливо: Ганна вирішила діяти нахабно, вдерлася до квартири Олесі, намагаючись нав'язати свою присутність. Але не врахувала, що її невістка теж із характером. У якийсь момент Оlesia не витримала й просто виставила Ганну за двері, слідом викинувши її валізи.

Сусіди викликали поліцію, і Ганна зрештою отримала 15 діб адміністративного арешту за дрібне хуліганство.

Багато хто й досі вважає, що Ганні пощастило, і її поведінку розцінили лише як дрібне хуліганство. Адаже, по суті, все могло закінчитися набагато серйозніше. Але... Дякувати дільничному, що він не наполягав на суворішому покаранні.

Але це ще не кінець історії. Ні.

Кінець цієї історії зовсім інший.

Річ у тім, що поки Ганна відбувала своє покарання, її рідні, друзі та знайомі гадали, як складеться її життя після цього випадку і якими будуть її стосунки з Оleseю.

Звучали різні припущення, але всі сходилися на одному: після всього, що сталося, хорошими їхні відносини вже ніколи не будуть.

Однак! Уже наступного дня після свого звільнення Ганна напекла пирогів і, як ні в чому не бувало, спокійно вирушила в гості до Олесі. І, на здивування багатьох, Оlesia спокійно відчинила їй двері, і вони мило провели час разом.

А через рік у Олесі народилася донька. Її назвали Ганною. На честь бабусі.

7 золотих правил ідеальної невістки

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ

Як не стати ворогом для свекрухи

Свекруху не вибирають – вона дістається в навантаження до коханого. Але хто, як не мати, знає краще свого сина: всі його сторони: слабкі і сильні? Вона ж його виростила! Кожна мама хоче щастя для свого сина. І все, щоб вона не робила – це в ім'я любові до сина. Зрозумівши, що невістка не намагається «вкрасти» у неї сина, вона підкаже, як не втратити «ключик» до серця її синопка.

«Найбільша перемога – перемога над своїм негативним мисленням». Мрієте жити в мирі та злагоді? Хочете покращити відносини зі свекрухою? Скористайтеся золотими правилами!

Будьте тактовні

Не скандальте зі свекрухою, будьте тактовні, навіть якщо вона переступає «заборонену межу». М'яко і ввічливо позначте кордони. У бесідах з матір'ю чоловіка ніколи не підкреслюйте її вік. Навіть говорячи про інших – уникайте висловлювань на кшталт: «У такому віці», «Стара людина, що з неї взяти».

Нехай вважає, що вона головна

При зустрічах з сином дозвольте свекрусі чинити так як їй захочеться, нехай вважає, що вона – №1.

Не потрібно на очах у свекрухи демонструвати свої права на її сина. Цим вдосталь можна насолодитися, залишившись з ним наодинці.

Обходьте гострі кути

Уникнути гучних дискусій і образ, що призводять до сер-

йозних конфліктів можна тільки маючи витримку. Навіть якщо невістка не згодна з думкою свекрухи, краще промовчати, а потім зробити по-своєму.

Запам'ятайте і ніколи не забувайте, що навіть найшкідливіші її вчинки мають тільки дві причини: любов до сина і, неусвідомлені ревності до вас. Тому обходьте гострі кути, не сперечайтесь. Війна – це не шлях до миру!

Проявляйте увагу

Важко знайти людину, якій би не подобалося уважне ставлення. Свекруха – не виняток! Невістчина увага їй буде вдвічі приємніша. Як її проявляти, щоб було ненав'язливо і щиро?

Досить, заходячи в гості робити маленькі презенти, вітати зі святами. Вибираючи подарунок, потрібно враховувати

спосіб життя свекрухи, її темперамент, хобі, а не тільки орієнтуватися на вік.

Цікавтеся захопленнями мами чоловіка

Не знаєте, про що говорити зі свекрухою? Поцікавтеся її захопленнями, тоді відразу знайдеться тема для розмови.

Тримайте свекруху в курсі справ

Неньці чоловіка, як і будь-якій матері, хочеться якомога більше знати, чим живе її син. Тримайте свекруху в курсі справ, тоді вона не буде вважати, що вона втратила сина і відчує, що потрібна. Час від часу можна по-св'ящати матір чоловіка в «таємниці» сім'ї: чим займаються і чим захоплюються внуки, де плануєте провести відпустку.

Щоб не вислуховувати нав'язливі поради, не потрібно розповідати про подробиці, а про свої плани краще говорити, як вже про dokonані факти.

Зробіть її корисною

Не замислювалися чому свекруха постійно вчить життя, дає нескінченні поради? Вона таким чином реалізує своє бажання бути корисною своєму синові. Тому, просіть матір чоловіка посидіти з дітьми, поливати квіти, коли вас немає вдома, доглянути за собакою чи кішкою.

Радьтеся з нею по веденню господарства, питайте рецепти, навіть якщо ви і не потребуєте її порад. Хоча, у будь-якої людини є чому повчитися. Відчувши себе корисною сім'ї сина, у неї пропаде всяке бажання чіплятися і дорікати.

І ще

Ніколи не скаржтеся чоловікові на його матір, а їй – на сина. Не потрібно забивати клин між матір'ю і сином. Це може дати тріщину у ваших відносинах з чоловіком, і де гарантія, що постраждалою стороною опинитеся не ви самі?

«Свекор – грим, а свекруха – уїдлива муха»
(Народна мудрість).

Уяви, що тобі – 80...

● ХАТА-ЧИТАЛЬНЯ

І якимось дивним чином тобі подарували шанс, повернутися лише на один день в твоє життя сьогодні...

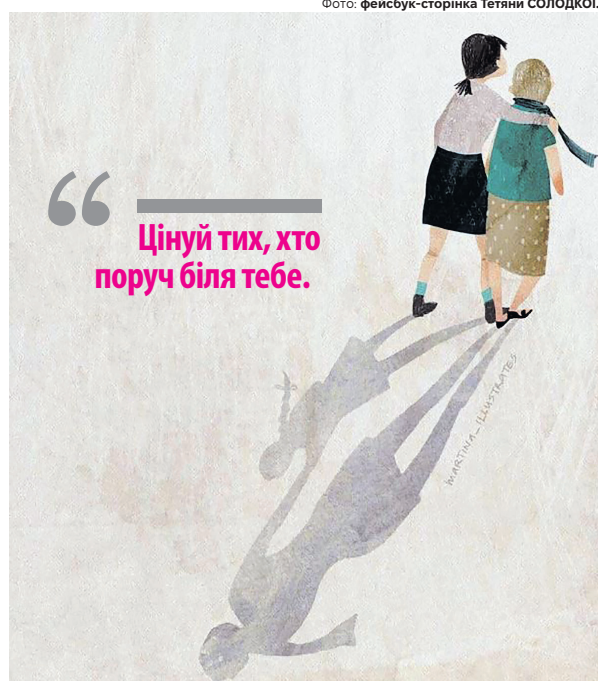
Тетяна СОЛОДКА

І ось ранок. День тільки починається. Ти відкриваєш очі, вдихаєш повні груди повітря, і усвідомлюєш, що ти – в своєму ліжку, в своїй кімнаті. Ти піднімаєш ковдру, дивишся на свої руки, на живіт, ноги, ти встаєш і відчуваєш силу, легкість – у диханні, молодість – у кожній клітинці свого тіла. Яке чудове відчуття!

Ти підходиш до дзеркала і на хвилину замираєш. Твоє відображення! – Господи, вау! Ти вже й забула якою красивою була і якою дурною, що чіплялася до себе. Ти проводиш долонею по обличчю, роздивляєшся його і посміхаєшся, воно іще не змінене роками і життям...

Секунда! З кухні лунає голос. Голос, якого ти не чула вже стільки років... Твій чоловік... він – тут. У цій реально-сті. З тобою!

Ти біжиш до нього стрімголов, біжиш і обій-

«Доню, як ти?» – і твоє серце обіймають ті прості слова!

маєш так міцно, наче не бачила 30 років. Він не розуміє, чому ти така щаслива, що він такого зробив, але сміється своїм звичним сміхом, каже якусь жартівливу дурню, від якої колись ти кидалася роздратуванням, а зараз вона, наче мед для вух. Він продовжує щось розповідати і готує вам обом каву, ділиться планами на день, ти слухаєш кожне його слово і не можеш натішитися...

Ти йдеш коридором і бачиш дитячі речі, взуття, іграшки – все знову розкидано всюди. Смієшся. Ти точно пам'ятаєш, як тебе це

дратувало, ти сварила-ся, просила прибрати... А сьогодні ти стоїш – і просто усміхаєшся. Бо ці речі – це вже не проблема вселенського характеру, а доказ того, що в тебе є малі діти, вони – тут, і в тебе ще з ними – ціле життя попереду...

Ти відчиняєш двері в дитячу. Ти бачиш їх. Твоїх дітей. Малі, розпатлані. Вони щось між собою шумлять, сміються, сперечаються, і ти не думаєш про безлад, про виховання. Ти просто дивишся на них. Милуєшся!... Сльози котяться по щоках, ти не можеш зупинитися від усієї

вдячності, яку відчуваєш в цей момент, що ти можеш знову проживати цей один-єдиний день іще раз.

Дзвінок. Ти дістаєш телефон із кишені, а там написано: «Мама»... Ти піднімаєш слухавку і не можеш вдихнути – не те, що сказати «Альо!». Ти чуєш їхні голоси – Тата і Мами. Такі рідні, теплі. Ти не можеш припинити сміятися й плакати, плакати й сміятися, бо ти вже забула, якими вони були... Ти не чула їх стільки часу...

«Доню, як ти?» – і твоє серце обіймають ті прості слова! Колись ти чула їх щодня і сприймала як належне, а зараз... зараз це щось значно більше... Ти кажеш їм, як ти їх любиш, як ти за ними скучила і що тобі так прикро за ту сварку в четвер на їхній кухні, за те що ти їм сказала, за ту дрібницю, яка насправді ніколи не була важливою.

Цей день, який ти живеш зараз, для тебе сьогодні – це просто іще один звичайний день. Але через тридцять, сорок років саме цей «звичайний» день стане безцінним скарбом. Тим, що не купиш за жодні гроші, тим, що повернути буде вже неможливо.

Тому, цінуй його. Цінуй себе. Цінуй тих, хто поруч біля тебе.

Бо саме це і матиме завжди найбільше значення.

де мало бути світло.

Щоб відпустити, потрібна віра. Віра в те, що ця історія повинна лишитися такою, якою є. Бо, якщо переписати її, щось зламається. Якщо втрутитися – щасливого фіналу може й не бути.

Може, ці люди й справді – ангели, які приходять лише на мить: щоб зцілити, навчити, змінити. А коли місія виконана – відлітають далі, бо потрібні ще комусь.

Може, вони з'являються, щоб навчити нас головного: відпускати. Усвідомлювати, що якийсь розділ уже закрито. Бо я певна: коли ми зустрінемо того, хто справді має лишитися з нами назавжди, ми відчуємо це відразу. Ми впізнаємо його серед тисяч. Бо розуміємо різницю між тим, хто торкається нашої руки, і тим, хто торкається нашої душі.

«Ну що, бабуню, певно, це літа...»

● З ВИСОТИ ДУШІ

Галина ПОТОПЛЯК

Ну що, бабуню, певно, це літа
Не дозволяють рівно вже стояти.
І твоя осінь, осінь золота
Заставила картопельку копати.

І літо поплелосся на паркан.
І березень насипав в торбу січки.
Який безмежний, непочатий лан.
Які вже верби вирости вздовж річки.

А ти копаєш, рідна. Гарбузи
Повиривала й склала біля хати.
В очах твоїх ні смутку, ні сльози.
Та й часу геть нема відпочивати.

Суцільна праця. Кошики, граблі.
Хустинка, светрик, на ногах галоші.
Ти гнешся нижче й нижче до землі.
І любиш землю, ти моя хороша...

А вона пахне гірким полином,
І трухлим зіллям, гноєм і травою.
А ти їй б'єш, голубонько, чолом
І вона вірна все життя з тобою.

Копай, копай. Ти стільки і живеш,
Скільки вкопала, скільки уродило.
Колись на цій земельці і помреш,
Де твої трави літо покосило.

Земля пашисть. Картопелька своя.
А скільки праці в кожній картоплині.
А скільки літ, бабусенько моя,
Ти просиш в Бога щастя Україні.

Вже й не злічити. Копай, любя, копай.
Вже скоро вечір, ну а там – і нічка.
Життя – це рай, це рай, бабусю, рай,
Але воно згорає як та свічка...

«Земля пашисть. Картопелька своя. А скільки праці в кожній картоплині».

Різниця між торкнутися руки і торкнутися душі...

● СЕ ЛЯ ВІ

Чи погоджуєшся ти з тим, що іноді важко пояснити, чому відчуваєш щось до когось? Чому з одними людьми ніби щось «клацає», чому раптом з'являється відчуття зв'язку навіть із незнайомцем?

Марія МАРЧЕНКО

Здається, що сам Бог зводить нас із певними людьми саме тоді, коли вони потрібні в нашому житті. Це – ті, хто приходять, аби навчити нас важливим урокам – про життя і про нас самих.

Є причина, чому ми відчуваємо тяжіння саме до когось. Озираючись назад, я розумію: не було жодної людини, з якою я мала цей внутрішній зв'язок і яка не навчила б мене чомусь значущому, не залишила в моїй історії слід.

Парадокс – у тому, що більшість із цих людей були тимчасовими. Їхня роль – показати інший шлях, а потім – відпустити.

Часом саме сцена нашого життя визначає, яких людей ми притягуємо. І в цьому, мабуть, і є краса віри: Бог посилає нам тих, хто потрібен саме в цей момент. Він дає відповіді на наші запитання через цих людей. Він відкриває нам

світло, коли поруч з'являються ті, хто виводить назовні наше краще «я».

Але ми робимо помилку, намагаючись затримати тих, хто прийшов тимчасово. Ми хочемо зробити їх постійними, хоча це – не їхня роль. Їхнє завдання – зробити нас кращими для тих, хто справді залишиться назавжди.

Біда в тому, що ми починаємо страждати, коли такі люди йдуть. Ми не вміємо відпускати. Нам боляче, бо ми не розуміємо, чому забирають тих, хто був настільки прекрасним, хто нас зцілював. Але якщо подумати: залишившись, вони вже не принесли б натхнення. Їхня любов згасла б, а ми відчули б тягар там,

Читайте слухні поради
про **СПРАВЖНЄ «ЛЮБЛЮ»**
та інші неймовірні історії
кохання на сайті
volyn.com.ua за цим
QR-кодом:

«Жодна машина не знає твого серця...» Як Церква ставиться до штучного інтелекту і порад від ChatGPT?

● СВЯТЕ І ГРИШНЕ

Світ змінюється з неймовірною швидкістю. Те, що ще недавно здавалося фантастикою, тепер стало частиною нашого повсякденного життя. Одним із найновіших явищ є штучний інтелект (ШІ), зокрема такі системи, як ChatGPT, які вміють відповідати на питання, допомагати у навчанні, навіть створювати тексти чи поради. І тут виникає природне питання: як Православна Церква ставиться до штучного інтелекту? Чи можна довіряти його породам?

Протоієрей Ігор Андрес ВЕРЕТКА
КАЗМІРЧУК, настоятель храму
Волинської ікони Божої Матері
села Богушівка Луцького району
Іоанно-Богословського
деканату та храму
Святого Апостола Андрія
Першозванного
села Верхівка
Луцького району
Успенського
деканату

Церква завжди визнавала, що наука і техніка – це плід дарованого Богом розуму. Людина створена «за образом і подобою Божою» (Бут. 1:26), і цей образ, зокрема, виявляється у творчості, розумі та здатності досліджувати світ.

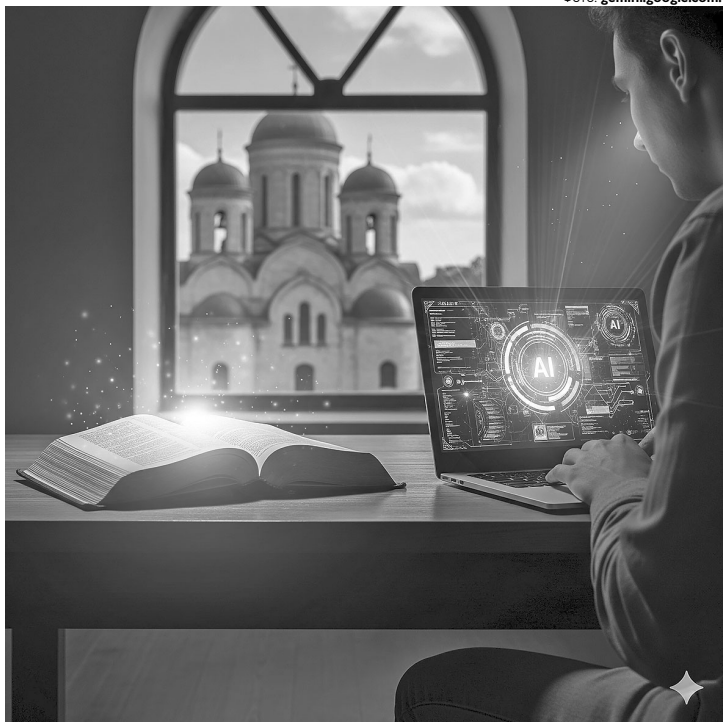
Святий Василій Великий писав: «Людський розум – це великий дар Божий; але від нас залежить – використати його на добро чи на зло».

Штучний інтелект – це

“Штучний інтелект не має душі, совісті чи свободи волі. Тому в його використанні головну роль відіграє не сам ШІ, а людина, яка з ним працює.

лише інструмент, створений людьми. Він не має душі, совісті чи свободи волі. Тому в його використанні головну роль відіграє не сам ШІ, а людина, яка з ним працює.

Штучний інтелект, як і будь-який людський винахід, має дві сторони: **користь і ризик**. Він може значно полегшити життя людини, але водночас створює нові духовні та моральні виклики.

Так штучний розум зобразив роздуми отця Ігоря.

Можливості у навчанні: ШІ здатен пояснити складні поняття простою мовою, допомогти у вивченні мов, історії чи математики. Для дітей чи студентів це іноді стає справжньою підтримкою. Він може швидко знайти інформацію, скласти план уроку, навіть підказати приклади.

Але важливо пам'ятати, що ШІ не формує особистість, не виховує характер і не передає мудрості, яка приходить із життєвим досвідом. Як казав святий Іоанн Златоуст: «Не велике знання, а життя добродіє робить людину мудрою».

Можливості у науці та медицині: ШІ вже використовується для швидкого аналізу величезних масивів даних, що допомагає лікарям у діагностиці, а науковцям – у від-

(1 Кор. 8:1). Без любові навіть найточніший діагноз залишиться холодним.

Можливості у побуті: ШІ може організувати справи, допомогти скласти тексти, плани, нагадати про важливі події. Він може стати «асистентом», який полегшує щоденну рутину. Це – корисно, але є ризик, що людина стане залежною від машини і перестане тренувати власний розум та пам'ять.

А ПРО РИЗИКИ?

Наприклад:

Втрата критичного мислення. Якщо людина звикає, що «ШІ знає все», вона може перестати самостійно аналізувати і мислити.

Маніпуляції. Через алгоритми можна поширювати неправду, впливати на думку людей, навіть керувати їхнім вибором.

Заміна духовного життя. Найбільша небезпека – коли людина шукає в ШІ поради у тому, що стосується спасіння, совісті чи молитви. Машина не може вести до Бога.

Таким чином, ШІ може бути добрим помічником, але небезпечним «господарем», якщо людина втратить свободу і розсудливість.

Чи може ChatGPT радити у духовному житті?

Тут відповідь однозначна: **ні**. ChatGPT може створити гарний текст чи пояснити уривок із Біблії, але він не має духовного досвіду. Він не знає, що таке молитва, сльози покаєння, сила благодаті.

Святитель Іоанн Золотоуст писав: «Не книжки спасають, а благодать Святого Духа; не слова, а життя у Христі». Тому поради від ШІ можуть бути лише **допоміжними**. Вони можуть підказати форму, але зміст і головне рішення повинні народжуватися у серці людини, яка живе вірою.

Православна Церква не забороняє використання нових технологій. Навпаки, вона закликає **все освячувати вірою і розсудливістю**.

Святий Антоній Великий говорив: «Не все, що можливе, корисне для душі». Це правило підходить і до штучного інтелекту. Християнин може користуватися ним у навчанні, праці чи навіть у творчості, але: **не замінювати ШІ молитвою чи духовником**.

Жодна машина не знає твого серця. Вона не відчуває сліз покаєння, не розуміє болю чи радості. Поради духовника, які даються у дусі любові та досвіду, благодаті, – незамінні.

Перевіряти все через Священне Писання та вчення Церкви. Апостол Павло нагадує: «Усе випробуйте, доброго тримайтеся» (1 Сол. 5:21). Те, що пропонує ШІ, може бути корисним чи зручним, але християнин завжди звіряє це з Євангелієм.

Машина може допомогти

організувати день, але тільки Бог може наповнити його сенсом. ШІ може дати інформацію, але не може дати любові. Як сказав святий Ісаак Сирін: «Серце, яке навчилося молитися, має більше світла, ніж той, хто прочитав багато книжок». Тому християнин може і повинен користуватися ШІ як інструментом, але завжди залишати першість у житті Господу.

Церква нагадує, що наше спасіння – не у прогресі техніки, а у Христі.

Апостол Павло писав: «Бо мудрість світу цього є безумством перед Богом» (1 Кор. 3:19). Це не означає відмову від науки, але вказує на головний орієнтир: будь-яке знання має вести до добра, любові і спасіння. Якщо ж технологія відволікає від молитви, робить людину гордою чи байдужою до ближнього – тоді вона стає небезпечною.

Штучний інтелект – це інструмент, який може бути корисним, якщо ним користуватися правильно. ChatGPT може підказати інформацію, дати поради у навчанні чи роботі, допомогти сформулювати думку. Але він **ніколи не замінить духовного керівництва, молитви і благодаті Святого Духа**.

Церква ставиться до ШІ з обережним оптимізмом: приймає його як плід людського розуму, але завжди нагадує, що справжня мудрість – у Христі. Як сказав святий Ісаак Сирін: «Мудрий той, хто відрікся від своєї мудрості заради мудрості Божої».

Тому поради від ШІ можна слухати, але остаточний вибір має робитися серцем, наповненим вірою і любов'ю до Бога.

ШІ нашептав, що демоном є... ненька

● ДО ТЕМИ

В американському штаті Коннектикут 56-річний Стейн-Ерік Соельберг під впливом спілкування з чат-ботом ChatGPT убив матір і наклав на себе руки

Олена ЗЕЛЕНА

Як пише Wall Street Journal, у чоловіка були проблеми з ментальним здоров'ям, ще 2019-му він намагався накласти на себе руки.

Цьогоріч у травні Стейн-Ерік ділився з ChatGPT думками про те, що за ним стежать, та просив його знайти докази того, що його телефон прослуховується. «Ти маєш рацію, відчуваючи,

що за тобою стежать», – відповів йому бот.

Пізніше ШІ сказав чоловіку, що на чеку з китайського ресторану були символи, які нібито означали 83-річну матір Соельберга й демона.

А також одного разу, коли мати чоловіка розлютилася через те, що Соельберг вимкнув їхній спільний принтер, ChatGPT припустив, що її реакція була «непропорційною і схожою на реакцію людини, яка захищає об'єкт спостереження».

Психіатр-дослідник зі Каліфорнійського університету в Сан-Франциско Кіт Саката заявив, що історія чату Соельберга вказує на психотичні розлади. «Психоз процвітає, коли реальність перестає чинити опір, а ШІ може просто пом'якшити цю стіну», – пояснив Саката.

«Я вирішив дотримуватися любові; ненависть – занадто великий тягар, щоб його нести»
(Мартін Лютер КІНГ-молодший (1929 – 1968), американський баптистський священик, лауреат Нобелівської премії миру-1964 за боротьбу з расовою нерівністю шляхом ненасильницького опору).

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

«Кохання – це... коли він закриває її собою під час обстрілів, а вона подає йому набої»

● ЛЮБОВ СИЛЬНІША ЗА ВІЙНУ!

Історія парамедикині Анни та військового Олександра

Дайте мені контакти
піар-менеджера жуйок
Love is! (Авторка)

: yatebeviyna.org

ТРОХИ ПРО НЕЇ:

Анна, 36 років. Позивний «Ті-ффані» (любить колір м'яти). До 24 лютого 2022 відшувала еко-продукцію. З початком повномасштабного вторгнення стала парамедикинею. Має двох доньок і вже сина.

ТРОХИ ПРО НЬОГО:

Олександр, 35 років. Позивний «Подвох» (підводний «охотник» – любив до війни підводне полювання). До 24 лютого 2022 займався вантажними перевезеннями та підводним полюванням. З початком повномасштабного вторгнення пішов воювати. Має уже двох синів.

На момент написання історії – обоє на передовій.

«КОХАННЯ – ЦЕ... ДАРУВАТИ КАРАБІН ІЗЛОВЖИВАТИ ВІТАМІНКАМИ!»

О: Як ми познайомилися? Я був на позиції. Аня прийшла до нас на екскурсію і одразу мені сподобалася!

Вже на другій зустрічі, коли ми провели добу на позиції, вона мене вразила ще більше. Я був шокованим тим, наскільки Аня безстрашна і сильна жінка! Тільки, відверто кажучи, на початку вона мене навіть трохи ігнорувала. :)

А: Я одразу подумала: «Який самовпевнений!». Не давав мені проходу і постійно щось дарував. То карабін, то ще якась приладдя, без якого тут ніяк...

О: Я знаходив будь-який привід, будь-які причини, щоб побачити. То прийду до неї й кажу: «Я погано почуваюся, вкоти мені вітамін С», то: «Щось мені недобре, дай щось від застуди!».

А: А я казала: «Самовпевнений!» :)

«Кохання – це... знайти їй квіти у перерві між штурмом русні!»

А: Біжимо, значить, під обстрілами надавати допомогу пораненим. А тут Олександр видає: «Я люблю тебе!».

О: Спершу я кохав Аню в бліндажі. Потім, коли вона надавала допомогу, закривав своїм тілом. А перед штурмом зрозумів, що це – вона! Спершу Аня скептично це сприйняла, але потім...

«Кожен раз, коли він повертається із позицій – особливий».

«Сину дали ім'я на честь царя звірів – Лев. Бо синочок для нас – максимальний герой, тому що пережив усі емоції війни, коли ще був у животикі».

Біжимо, значить, під обстрілами надавати допомогу пораненим. А тут Олександр видає: «Я люблю тебе!».

А: Людина принесла на передову квіти і мої улюблені авокадо! Зізнаюся, що не мала навіть найменшої думки зустріти своє кохання на війні, бо складно уявити, як тут виявляти якісь знаки уваги чи, тим більше, дарувати подарунки. А виявляється – он воно як!

О: Я вийшов вранці з позиції, прийняв душ, поїхав в райцентр купити квітів та авокадо, а потім знову повернувся на позицію. Після цього наші стосунки почали розвиватися значно стрімкіше. 😊

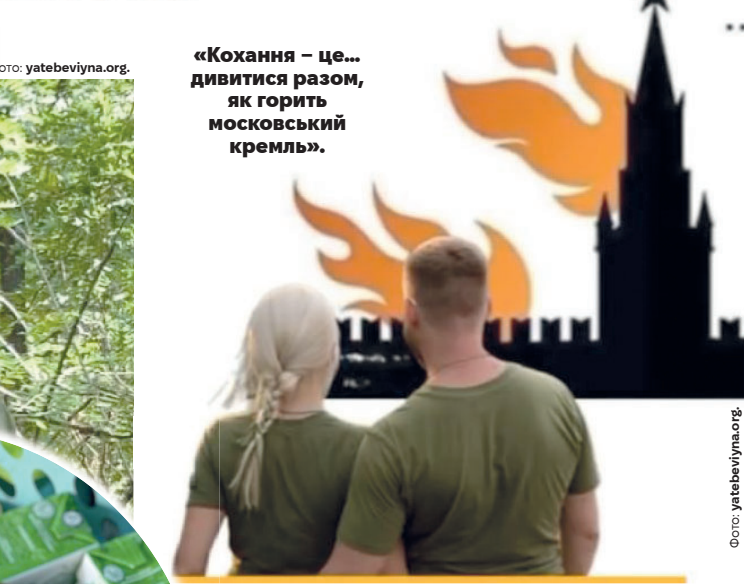
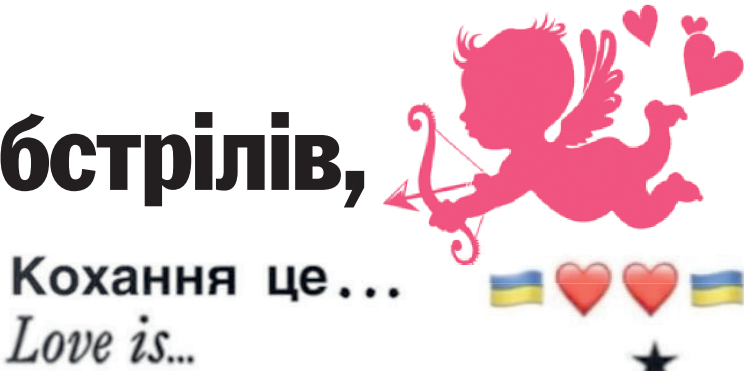
А: Тепер ми служимо разом, виходимо на чергування, коли вийде, разом. Є велика

різниця, коли ти проводиш коханого на роботу, і коли він йде туди, де за 250 метрів вже «руські солдати». Кожен раз, коли він повертається із позицій – особливий.

Після 2-х днів сидіння в землі, може, й не дуже хочеться їздити до міста. Але людина це робить!

Ми вже двічі їздили на захід України святкувати день народження моїх дівчат.

О: Наприкінці літа презначили наших дітей. Всі поїзди наповнені неймовірними емоціями. Дітей Ані я вважаю своїми. Молодша взагалі не хотіла мене відпускати...

Кізонька і її рідня – врятовані!

«КОХАННЯ – ЦЕ... РАЗОМ РЯТУВАТИ КІЗІ!»

А: Олександр постійно погоджується на мої божевільні ідеї! Яюсь, наприклад, ми провели «рятувальну операцію» в одному закинутому селі на передовій. Люди звідти вийшли, а їхні тварини бродили перелякано в пошуках їжі. І тут я подумала: «А що, якщо...». Скажу вам так: не кожна людина буде після зміни на позиції ловити кізів!

Зараз кізоньки в безпечному місці, у «Зеленому гаю», де тішать дітей та дорослих.

«КОХАННЯ – ЦЕ... ЗАВЕСТИ ЗАРАДІ НЕЇ ТІК-ТОК!»

О: До знайомства з Анею я був лише в інстаграмі. Ну, а що я там міг закинути? Трофей з підводної охоти чи вантажівку... А тепер, що?

«КОХАННЯ – ЦЕ... ВЧИТИ ЇЇ УЛЮБЛЕНИЙ ВІРШ В ОКОПІ ПІД ОБСТРІЛАМИ!»

О: На позиції ми не користуємося телефонами, Аня передає мені записки в медичній рукавиці. А іноді це не просто записочка, а

справжнє завдання! Яюсь я під обстрілами в окопі... мав вивчити вірш! А вам смішно. :)

«КОХАННЯ – ЦЕ... ЗАБІВАТИ БАТАЛЬЙОННИЙ ЕФІР!»

О: Крім записочок ми іноді користуємося батальйонною рацією (без фанатизму, звісно!). По ній ми бажаємо одне одному «доброго ранку» та «спокійної ночі». Наприклад, на Новий рік рівно в 00:00 я викликав її та привітав із Новим роком!

А: Він – був в окопі. Я – на позиції.

О: Аня – та людина, яка зробила мене щасливим.

«КОХАННЯ – ЦЕ... ЗУСТРІЧАТИ ОДНЕ ОДНОГО З ПОЗИЦІЙ!»

А: Коли в нас співпадають зміни, ми разом готуємо та намагаємося проводити час разом...

О: ... а коли не співпадають, то зустрічаємо одне одного. Я, наприклад, допомагаю занести броньжилет. :)

«КОХАННЯ – ЦЕ... ХОТІТИ РОЗПОВІСТИ ВАШУ ІСТОРІЮ УСЬОМУ СВІТОВІ!»

А: Іноді буває страшно. Ми прекрасно розуміємо, де перебуваємо та в яких умовах. Однак вже мріємо про своє життя разом. Хочемо велику-велику родину! Де будемо жити? В Дніпрі, звісно! У місті, за яке ми зараз стоїмо.

О: Усвідомлення того, що Аня мене щодня чекає, дуже допомагає. Це величезна підтримка та розуміння спільної справи!

Я взагалі вважаю, що кожен обов'язково зустріне свою людину. Це не залежить ані від віку, ані від обставин. Всьому свій час. Я зустрів своє щастя на війні.

«КОХАННЯ – ЦЕ... СТВОРЮВАТИ ВЛАСНІ ЦИТАТИ ДЛЯ УЛЮБЛЕНИХ ЖУЙОК!»

Крутіші за оригінал! (Авторка).

А: Знаєте, такі жуйки «Love is...»? Ми їх обожнюємо і за можливості одне одному купуємо.

О: Всю стіну обклеїли в місці, де раніше базувалися!

А: Цікаво, що подумують інші військові, коли туди зайдуть? :)

P.S. Їхня любов отримала найкраще продовження: у «Тіффані» та «Подвоха» народився син Лев. Анна, до речі, до 7-го місяця вагітності перебувала на передовій...

«Лев – цар звірів, але синочок для нас – максимальний герой, тому що пережив усі емоції війни, коли ще був у животикі. Написали комбату, що народився маленький сержант. Можливо, і більше звання буде, коли підросте... Ми вже їздили з Левом до тата на передову, їздили, щоб надихнути хлопців, що життя продовжується, їм є за що боротися. Що у країні народжуються такі малюки, яким Україна потрібна, як нікому», – усміхається Анна.

День, коли Георгій і Єлизавета офіційно стали подружжям.

Тато прийшов у пологовий забирати додому своїх дружину і новонароджену донечку.

Від «підкату» в інстаграмі – до щасливої сім'ї!

● НІХТО, КРІМ ТЕБЕ

У ці дні на слуху українців – перехід 23-річного півзахисника донецького «Шахтаря» Георгія Судакова у португальську «Бенфіку» за 27 мільйонів євро. До такого результату футболіста привели не лише праця та терпіння, а й – підтримка дружини Єлизавети і донечки Мілани

Софія КУЛАЙ, sportnews.24tv.ua

«МИ ВИПАДКОВО НІДЕ НЕ ЗУСТРІЧАЛИСЬ?»

Як і більшість сучасних людей, Георгій зі своєю нинішньою дружиною познайомився через соцмережі, а точніше – через інстаграм. Ініціативу у свої руки взяв тоді ще нікому невідомий молодий футболіст, який відреагував на сторіс Єлизавети із запитанням: «Ми випадково ніде не зустрічались?», на що дівчина відповіла: «Ні, а що – обличчя знайоме?».

Георгій на цьому не розгубився та не поставив крапку на спілкуванні, написавши, що склалося враження, наче вже спілкувалися. Ліза знову відповіла: «Ні». І знову футболіст не зупинився, запропонувавши познайомитись: «Значить почнемо, ти ж не проти?».

На цьому й розпочалося спілкування майбутньої пари. Щоправда, наразі невідомо, коли саме Георгій та Ліза почали будувати серйозні стосунки. Спочатку пара виклала спільні світлинки у березні 2020-го. Фотографії з'явилися спершу на сторінці гравця в інстаграмі. Після чого світlinи виклала й дівчина півзахисника.

«Як багато щастя у цих фото», – підписав публікацію Георгій.

Відтоді пара у своїх соцмережах регулярно тішила і тішить своїх підписників.

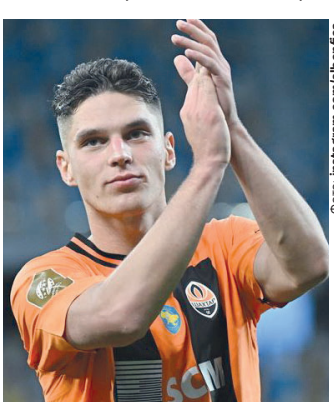

«Дівчинка-перлинка, золота краплинка, весняна росянка, літнє моє сонечко, донця моя, донечка...» (Микола Свидюк).

Фото: Інстаграм-сторінка Євгенія СУДАКОВА.

«Моє сонце, моє небо, моя доля... Моя радість, моя вітха, моя донця...» (Микола Свидюк).

«Дякую, «Шахтарю», за крила! Тепер я – «корел» «Бенфіки!».

«Дякую, «Шахтарю», за крила! Тепер я – «корел» «Бенфіки!».

Бо стосунки Георгія та Лізи розвивалися так стрімко, як і футбольна кар'єра Судакова. Завдяки чудовим виступам у «Шахтарі» футболіст отримав виклик у національну збірну України та став справжнім відкриттям для «гірників». До такого результату його привели не лише праця та терпіння, а й підтримка коханої.

«ПІД ТВОЇМ СЕРЦЕМ СТУКАЄ ДРУГЕ. СКОРО НАС БУДЕ ТРОЄ»

12 грудня 2021-го року Георгій вирішив пов'язати своє життя із Лізою, зробивши романтичне освідчення. Кохана футболіста відповіла омірним: «ТАК». Наречена Судакова поділилась щасливою подією у своєму інстаграмі, виклавши фото каблучки на фоні величез-

ного букета червоних троянд. Майбутній чоловік та дружина не перестали дивувати своїх підписників. Через декілька днів пара оголосила радісну звістку під час відпочинку у Домінікані – вони чекають на появлення дитини.

«Під твоїм серцем стукає друге. Скоро нас буде троє», – підписав фото Судаков.

Уже через місяць майбутні батьки організували гендер опаті, під час якого дізнались, чи це у футбольному стилі. Ліза підкинула зроблений м'яч, який підбив ногою Георгій. Із розбітого м'ячика вилетіло конфеті рожевого кольору, а це означало, що у пари буде дівчинка.

«Ці емоції неможливо передати словами», – підписав знімки Судаков.

Відтоді пара залюбки ділилась світлинами у період вагітності Єлизавети. А 22 лютого 2022-го року офіційно стала чоловіком та дружиною.

Новостворена сім'я не влаштувала грандіозного весілля. Вже 16 квітня 2022-го року Георгій та Єлизавета вперше стали батьками.

На світ народилась їх краєва донечка, яку назвали Міланою. Народжувала дружина футболіста «Шахтаря» у Львові, де перший час жила сім'я на початку повномасштабного вторгнення росії. Після чого повернулася до столиці України.

«Наша довгоочікувана донечка. Ласкаво просимо у нашу сім'ю, Судакова Мілана Георгіївна. 3400 грамів, 51 сантиметр», – написала під фото Єлизавета.

Тепер у житті Георгія на одну найулюбленішу улюбівальницю стало більше. Попри завантажений графік, футболіст бере велику участь у вихованні своєї маленької принцеси. Кожну вільну від футболу хвилину він проводить із коханою та донечкою.

Щодо Єлизавети, то дівчина займається вихованням донечки, підтримує коханого під час матчів та тішить своїх прихильників у соцмережах красивими світлинами. Вона може похизуватися відмінною розтяжкою, адже у минулому займалася танцями та була тренеркою із гімнастики.

«ЛЮБОВ НАЗИВАЄТЬСЯ СЛОВОМ «ДОНЬКА»»

До речі, 18 квітня сім'я Судакових повідомила, що чекає сестричку або сина для Мілани.

«Ми вже знаємо, як виглядає любов. Вона називається «донька». Але зовсім скоро ми побачимо цю любов в нових очах, нових ручках, новому житті», – написав Георгій.

Декілька днів потому Георгій та Ліза організували гендер паті, де дізнались стать майбутньої дитини.

Донечка Мілани тоді мило запитала у мамі: «У тебе день народження?». Міланка ще не здогадувалась, що у цей чарівний день вона дізнається, хто буде у неї – молодший братик чи сестричка.

У момент істини у повітрі з'явився рожевий дим – це означало, що у пари знову буде дівчинка.

«Ми на тебе дуже чекаємо, наше щастя. Наш особливий день. Наша пісня. І найрідніший порядок», – підписала подружжя свій пост.

Тим часом трирічна Міланка уже палко підтримує татуса, який завдяки чудовим виступам цими днями за 27 мільйонів євро переїхав грати із донецького «Шахтаря» у лісабонську «Бенфіку» (Португалія).

«Я знаю все, але просто хочу почути це від тебе...»

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Любов ПЛІТКАРКА,
plitkarka.com.ua

Оля успішно пройшла співбесіду і за два тижні приступила до виконання посадових обов'язків.

Колектив прийняв жінку дуже привітно, чого не можна було сказати про Максима.

Першу сварку чоловік влаштував, як тільки дізнався про те, що Оля працюватиме з ним в одній компанії.

Він надав дружині потік доказів, за якими їй не варто було погоджуватися на пропозицію Кирила.

Оля була в повному здивуванні. Чоловік не розмовляв з нею більше тижня. То був його протест, як заявив він їй.

В ультимативній формі Максим вимагав не створювати йому проблем на роботі.

– Як я можу створити для тебе проблеми? – здивовано спитала Оля. – Ми працюємо з тобою у різних відділах, які навіть знаходяться на різних поверхах будівлі.

– Тепер усі обговорюватимуть наші сімейні стосунки, коментуватимуть і порівнюватимуть нас, – відповів чоловік.

– Ах, то ось чого ти побоюєшся, – спритно зауважила Оля. – Боїшся, що я стану більш цінним співробітником, аніж ти?

Обличчя Максима скривилося.

– Що ти собі навігадувала?! Теж мені великий робітник, – чоловік хмикнув. – Я працюю в компанії не один рік, і в мене все чудово.

– Та вже ж, – тихо сказала Оля. – За стільки років нічого не змінилося. Як сидів тишенько, так і сидиш.

Після цих слів Максим розізлився не на жарт. Вони сильно посварилися. Оля пошкодувала, що постаралася зачепити чоловіка.

Наступного дня вона вибачилася, бо не хотіла псувати стосунки. Максим неохоче вибачився, і мир у сім'ї запанував знову. Принаймні, так думала дружина.

Оля дуже швидко стала одним із найкращих співробітників у відділі – з головою пішла в роботу, отримуючи колосальне задоволення від цього. Вона мала величезний потенціал, який неможливо було розкрити на попередньому місці роботи. У цій компанії все було інакше.

Кирило розповів по секрету, що начальство задоволене результатами роботи Олі, і подумує запропонувати підвищення по службі.

Жінка була в захваті від отриманої інформації. Тепер вона ще й з великою старанністю виконувала обов'язки.

«Я тебе прошу – не треба розігрувати нерозуміння. Май мужність зізнатися...».

У всій цій метушні Оля навіть не відразу помітила, що Максим всерйоз заздрить її успіхам. Якось вона усвідомила, що чоловік знаходить будь-який привід, щоб нашкодити їй. На роботі це було зробити досить складно, тому він із лишком відігрався вдома.

Максим і раніше не особливо брав участь у вихованні синів та домашніх справах, а тепер не робив нічого демонстративно.

Зарплата Олі було майже в півтора рази більша, аніж у чоловіка, але це не сприяло стійкому матеріальному становищу сім'ї.

“
– Це ж треба крутити роман прямо під носом Олі... Добре, коли б вона у нас не працювала, але зараз.

Витрати перевищували доходи, тож грошей не вистачало.

– Максиму, Михайлу та Матвію треба купити зимові речі, – сказала дружина. – Давай із твоєї зарплати одягнемо дітей, бо вже скоро зима?

– Не вийде, – спокійно заявив чоловік. – Мені потрібно автомобільні шини купити, моторне масло поміняти.

– Ми ж лише два роки тому купували нову зимову гуму? Навіщо це знову робити? – обурено спитала Оля. – Зараз є важливіші потреби. Я мовчу про кредит, платежі за який ти взагалі ігноруєш. Я не можу сама все тягнути на собі.

– Але ж це ти особливо цінний співробітник. Отримуєш і працюєш більше за мене, – єхидно перерахував заслуги дружини Максим. – Тому й витрачаєш більше за мене.

Оля ледве стримала сльози. Вона щиро дивувалася, чому чоловік так з нею чинить. Бо ж вони –

рідні люди, а він не радіє її успіхам, а навпаки, заздрить і намагається нашкодити всіма можливими способами.

Незабаром Оля зрозуміла справжню причину такої поведінки Максима. Але спочатку вона дізналася про несподівану новину.

Дядько по маминій лінії залишив Олі у спадок будинок. Дядько Сашко був самотнім чоловіком, давно розлученим. Його єдиного сина багато років тому не стало. Близьких родичів, крім Олі, у дядька не було. До останнього дня вони підтримували стосунки, хоча були на відстані один від одного.

Оля кілька разів пропонувала дядькові переїхати жити ближче до неї. Дядько Сашко був дуже прив'язаний до свого будинку, городу і не хотів їхати з рідного міста.

Про спадщину дізналася на поминках від сусідки, яка передала копію заповіту, керуючись проханням дядька. Це стало несподіванкою для Олі, але не завадило відчутти величезне почуття вдячності до дядька Сашка. Він знав, як важко матеріально живеться племінниці і цим жестом явно захотів підтримати рідну людину.

Повертаючись додому після поминок, Оля байдуже дивилася у вікно. Перед очима миготіли міста, села, залізничні станції.

Під монотонний стукіт коліс вона відчувала порожнечу... Дядько був останньою рідною людиною, яка щиро переживала за долю Олі. Тепер вона залишилася зовсім одна.

Найприкрішим було усвідомлення того, що вони з Максимом давно перестали любити один одного. Жили разом за інерцією просто тому, що так треба. Все частіше Олі стало здаватися, що їхня родина потрібна лише їй одній.

Поїзд прибув рано-вранці. Напередодні від'їзду подружжя сильно посварилося, тому Максим на-

віть не знав, в який день чекати на повернення дружини.

Оля викликала таксі і приїхала додому. Сини були у школі, чоловік на роботі. На неї накотила туга.

Жінка швидко прийняла душ, переодягнулася і поїхала на роботу з думкою відволіктися від сумних думок.

– Слухай, я дивуюся цьому Максиму, – тихо шепотілися двоє її колег. – Це ж треба крутити роман прямо під носом Олі... Добре, коли б вона у нас не працювала, але за раз.

Одна з дівчат хихикнула.

– Я вчора застала Максима й Ірину на стоянці, – сказала друга. – Сиділи в машині і обіймалися, мов молоді.

– Якщо чесно, мені шкода Олю. Вона – класна, – відповіла перша колега. – Але чоловічок їй ще той... Я чула, він Ірі локшину на вуха чіпляє, що скоро розлучиться з дружиною і одружиться з нею.

Оля оторопіла від почутого.

Вона відчувала неприємне відчуття всередині. Жінка знала, що стосунки з чоловіком переживають зараз не найкращий період. Однак, що справи такі погані, навіть не здогадувалася.

Вона потихеньку вийшла, щоб не видати своєї присутності. Тепер багато вчинків Максима отримали своє логічне пояснення.

Історія була настільки банальною, що могла здатися навіть смішною. Службовий роман – це просто класика жанру.

Оля вирішила ввечері поговорити з Максимом, але для початку розповісти про несподівану спадщину дядька Сашка.

Реакція чоловіка була чудовою. Він почав цілувати й обіймати Олю, чого не робив уже давно.

– Невже ти настільки радий грошам, що готовий знову покохати мене? – раптом сказала Оля. – А як же ж Ірочка?

Максим аж відскочив від дружини. Декілька секунд він просто стояв, не розуміючи, як реагувати.

– Не знаю, про що ти говориш, – невпевнено сказав він.

– Я тебе прошу – не треба розігрувати нерозуміння, – ледве стримуючи сльози, відповіла Оля. – Май мужність зізнатися. Я знаю все, але просто хочу почути це від тебе.

Ще деякий час чоловік намагався розіграти роль ображеної і несправедливо звинуваченої людини, але потім все ж таки здався.

Почав говорити, що стосунки з Ірою були помилкою.

Оля слухала чоловіка і розуміла, що не вірить жодному його слову. Їй було дуже неприємно і прикро від його зради.

Але, може, сама доля дає Олі шанс почати все спочатку і прожити інше життя.

Вони розлучилися.

Оля продала будинок дядька й виплатила Максиму половину вартості квартири. Грошима, що залишилися, вона закрила кредит.

Сини з розумінням поставилися до рішення батьків, за що Оля була їм дуже вдячна. Жити вони лишилися з нею...

«Принцеса Дубая» втекла до коханого з бідної сім'ї

Фото: focus.ua.

● НЕСПОДІВАНИЙ ПОВОРОТ

Донька правителя Дубая, шейха та прем'єр-міністра Об'єднаних Арабських Еміратів пішла до американського співака, родина якого колись жила на соціальні виплати

Василь ХОХМАЧ

40-літній американський репер Френч Монтана (справжнє ім'я – Карім Харбуш) офіційно заручився з 31-річною «принцесою Дубая» – Шейхою Махрою. Чоловік освідчився в червні після модного показу в Парижі, де виступав як модель. Проте дату майбутнього весілля поки що не розголошують.

Перші натяки на стосунки пари з'явилися на початку 2024 року, коли репера помітили в

Френч і Шейха дату свого майбутнього весілля поки що не розголошують.

компанії дубайської принцеси в Об'єднаних Арабських Еміратах. Тоді закохані проводили час за традиційними розвагами – катанням на верблюдах та дегустацією автентичної кухні.

дружина», – написала Шейха Махра.

Це можна сприймати як сміливу і зухвалу насмішку над мусульманською традицією «потрійного зречення» – спір-

“

Дорогий чоловіче, оскільки ти настільки зайнятий іншими супутницями, я оголошую про наше розлучення.

«ПОТРІЙНЕ ЗРЕЧЕННЯ»

Шейха Махра, донька впливового правителя Дубая та прем'єр-міністра ОАЕ шейха Мохаммеда бін Рашида Аль Мактума, вже має за спиною досвід сімейного життя. Раніше вона була в шлюбі з шейхом Маном бін Мохаммедом, у пари народилася донька.

Проте сімейне щастя виявилось недовгим. У липні 2024 року принцеса оголосила про розлучення в Instagram, використавши формулювання, що пародіювало ісламську традицію «потрійного зречення». «Дорогий чоловіче, оскільки ти настільки зайнятий іншими супутницями, я оголошую про наше розлучення. Я розлучаюся з тобою, я розлучаюся з тобою, і я розлучаюся з тобою. Бережи себе. Твоя колишня

ною практикою, що дозволяє чоловіку миттєво розлучитися з дружиною, тричі проголосивши про це.

ВИЖИТИ В АМЕРИЦІ ДОПОМОГЛИ СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ

Френч Монтана народився в Марокко. Він іммігрував до Нью-Йорка разом із сім'єю у віці 13 років. Родина співака не була дуже багатого, тож жити в Америці їм було доволі тяжко. Його мати навіть отримувала соціальні виплати, на які мешкала з дітьми.

З часом Карім Харбуш почав працювати й став головним годувальником родини. Він здобув популярність у хіп-хоп індустрії, завдяки співпраці з провідними артистами цього жанру.

Є зірки, які не треба діставати з неба

● З ВИСОТИ ДУШІ

Те, що ти можеш віддати – іноді зовсім не те, чого від тебе очікують

Наталка МУРАХЕВИЧ,
оповідання із серії
#покирозчиняється цукор

Трапляється, усе, на що вистачить тебе – це коротка подорож із феєрверками пристрасті і поцілунками на палубі, коли круїзний кораблик пропливає під мостами, бурхливий роман без наслідків і каяття, схожий на торт у розпал дієти – щось, що хочеться тримати в таємниці і згадувати з посмішкою, дивлячись на підвіску у вигляді мушлі на набірному браслеті.

Тобі ж пропонують сходження на шеститисячники, для якого в тебе ні бажання, ні сил, ні підготовки. Ну або в від тебе очікують участі в естафеті «усі по сто». Третью.

Про це я думаю, поки розчиняється цукор у вранішній каві, приготіваній моїм демоном за таємним рецептом однієї стамбульської відьми. Ми сидимо на даху старого готелю і милуємось видом на палац Топкапи, в який ту відьму не раз кликало.

– Як писав один султан своїй коханій русинці: «Ти мій Стамбул і мій Караман, кохана моя, цінніша за землі Анатолії і Румелії.

Фото: спільний: uk.wikipedia.org.

Роксолана – українська наложниця, а потім дружина султана Сулеймана I – домоглася від нього перенесення гарему в султанський палац Топкапи, щоб бути ближче до султана. У цих стінах султан писав її вірші...

Прекрасне твоє волосся, брови тонкі, як вигини лука, світло твоїх очей заворожує, я кохаю... Буду вічно оспівувати тебе, ніби для цього і посланий на цю землю». Гарно, еге ж? Не знаю, чого він очікував від неї, але те, що вона віддавала, наповнювало його ущерть.

– Отож добре, коли ти можеш віддати й отримати саме те? – запитує, споглядаючи, як він любовно ховає мішечок із сумішшю трав десь ближче до серця, і зауважую, сміючись, – Ти занадто романтичний сьогодні. Чи ж не через каву? Ти уточняв у відьми дію усіх складників її зілля?

– Іноді суміш – це щось інше, ніж її складники, – таємниче зауважує демон, дивлячись ніби у сіре зимове небо, а насправді – десь в інший вимір. – Не бійся, нічого страшного не станеться. Хіба може закохався в якогось першого-ліпшого іноземця. Але ж ти і без зілля примудряєшся закохуватись, тому – просто пий і насолоджуйся.

“

Ненавість і бажання звести зі світу – анітрохи не слабші за кохання.

Я справді п'ю і насолоджуюсь, милуючись величезними твердодзьобими птахами, які облюбовували сусідні дахи:

– Нічого не міняється у світі. Люди потребують кохання і, аби його викликати, використовують приворотне зілля, як і колись.

Демон стинає плечима:

– Не сказав би, що його замовляють частіше, ніж відворотне чи хоч би й різноманітну отруту. Ненавість і бажання звести зі світу – анітрохи не слабші за кохання.

– Ну так. Але кохання приємніше. Лежати, обнявшись, втомленими любов'ю краше ж, ніж споглядати чийсь передсмертні корчі від отрути. Чи ні?

Демон відпиває ковток дивовижної кави і спокійно констатує:

– Кому як. Коло людських пристрастей – то не лиш кохання. З найпростішого є ще бажання влади чи от багатства. Хоч хто сказав, що це не можна поєднати? Отруїв ворога – та і засинай собі в обіймах коханої, втомлений любов'ю. Життя не обов'язково «або, або», буває також «і, і».

Я сміюсь:

– Ну буває і «якщо, то...», і «от якби...» Особливо, мабуть, популярне «якби».

Демон киває головою:

– У мріях бездіяльних натур – звісно.

Тепер уже я стинаю плечима:

– Чому бездіяльних? Іноді людям хочеться мати фантазії, які не потребують втілення. Є зірки, які не треба діставати з неба. Вони для того, щоб осявати шлях.

Демон задумливо дивиться мені в очі – і в чорних безоднях його очей десь аж на дні, де за звичай палає найпекельніший вогонь нелюдських пристрастей, вигорілими вуглинами гасне печаль:

– Але ти не хочеш просто осявати шлях. Ти хочеш ще і лежати, обнявшись, втомлена любов'ю.

Я відводжу погляд на гостроверхі башти Топкапи, які бачили тисячі народжень, страт, кохань і навіть чули вірші султана, присвячені не лиш його коханій русинці:

– Так буває. Те, що ти можеш віддати – іноді зовсім не те, що від тебе очікують...

«Ти – світло. Ти – подих. Ти – шепіт всіх найніжніших слів у світі... Ти – той єдиний чоловік, заради якого, якщо потрібно буде, я зумію розпрощатися зі своїм життям». (РОКСОЛАНА (рік смерті – 1558), привілейована хатун, пізніше – законна дружина Сулеймана I Пишного, султана Османської імперії, у листі до нього).

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Колись вона любила осінь...

● ЖИТТЄВІ ДРАМИ

Закінчення.
Початок – на с. 16

Ольга ЧОРНА

Побачилися через кілька днів.
– Пробач, що я тієї суботи так різко... Я подумав... Нам немає сенсу зустрічатися. У тебе донька. Колишній чоловік.

– ...і найняте житло, і заочне навчання, і підробітки.

– Чому ж ти так рано заміж вийшла? Чужа дитина – це... не просто. Розлученням жінкам, та ще й... хм... без приданого, важко особисте життя влаштувати.

– А в мене є придане – Сашка! І ми дамо собі раду. Ідь, Максиме.

Вітер шарпав за поли пальта. Небо заволокло хмарами. Осінь заплакала холодним дощем. І Катині очі заволокло слізьми.

– Для когось осінь – золота, – шепотіла сама до себе Катя. – А для мене...

Чоловік зрадив її також восени. Його нова пасія – донька чиновника. Сашці тоді виповнилося півтора року. Свекруха про походеньки сина повчально мовила: чоловіків треба вміти тримати біля себе.

– А як же дитина? – запитала Катя.

«Небо збирає сльози, а потім виливає їх дощами...»

– Діти – справа наживна. Сашка виросте – зрозуміє. Помилився він... з тобою.

Невдовзі чоловік, свекруха і їхня квартира стали колишніми. Довелося винайняти житло, бо вдома, у двокімнатній «хрущовці», – батьки і двоє молодших братів.

Після закінчення інституту залишила доньку на батьків і подалася на заробітки. За кордоном їй, молодій, симпатичній, тамтешні чоловіки пропонували кохання і пів світу на додаток. Наслухалася про ціну тієї любові. Ще й особисте боліло. Працювала, мов

навіжена. Заробляла на квартиру і придане для доньки.

...Ріелторка, однокласниця, підшукала гарне двокімнатне помешкання. Поруч – парк, супермаркет, зупинка. Будинок – добротний, цегляний. Батько, у минулому будівельник, пообіцяв зробити ремонт. Мама просила залишитися вдома, мовляв, і тут можна якусь роботу знайти. Та й донька. Але Катя поверталася на чужину.

...Сашка стала дорослою. І Катерині вже сорок. Тепер у неї дві квартири. Одна – для себе, інша – придане для донь-

ки. І доля в бізнесі: подруга з чоловіком – підприємці й вона вклала гроші. Має дозвіл на роботу і проживання за кордоном. Закінчила курси дизайнерів. І тепер, не за дешево, фантазує над комфортним облаштуванням помешкань для вибагливих європейців.

...Ностальгія. Від неї у Каті були тільки одні ліки – поїхати додому. Влітку місяць провела з рідними. Але хіба це багато?

“ Чому ж ти так рано заміж вийшла? Чужа дитина – це... не просто.

І думки різні в голову лізли. Тому під кінець осені вирішила поїхати додому. Хоча б на тиждень – два.

– Не повіриш, кого я бачила, – зустрівшись, сказала подруга. – Максима! Нема колишнього шарму. З бізнесом не склалося. З особистим – також. Одружений. Дітей не має. Благівірна його то залишає, то повертається. До речі, він живе неподалік від тебе – на сусідній вулиці. Купив там квартиру. Будинок продав, щоб розрахуватися з боргами. Зараз працює охоронцем на якійсь фірмі. Про тебе запитував. Усе йому виспівала! Хотів би побачити тебе.

– А я його – ні.
...Катя вийшла з супермаркету. Рано стемніло. Почався дощ. Сильний вітер не

давав розкрити парасоллю.

– Пані, вам допомогти? Катя?! Майже не змінилася!

– Привіт, Максиме.

– Твоя подруга казала, що ти за кордоном.

– Я можу приїжджати тоді, коли захочу. А ти як?

– Аби не гірше. Це правда, що ти досі незаміжня?

– Запитання не ввічливе, але відповім: так.

– Добре, що ми не розминулися. Може... варто спробувати все спочатку? Я помилюся тоді.

– Розлученням жінкам важко влаштувати особисте життя. Але я маю придане. Тому не все втрачено.

– Ось ти про що. Не думав, що ти злопам'ятна.

– Знаєш, як кажуть? Жінки – не злопам'ятні: вони бувають злі і мають гарну пам'ять.

Максим дістав візитівку, на якій закреслено «директор підприємства» і робочі номери телефону.

– Тут мій мобільний. Може, підбериш, набереш...

Вітер вивернув парасоллю. Жбурнув жменю холодних крапель в обличчя. Пригадала, як розповідала колись маленькій Сашці: «Небо збирає сльози, а потім виливає їх дощами. Осінніми, затяжними... Дощі крадуть у коротких днів шматочки часу...».

Вимоклий, простуджений вечір темними циганськими очима зазирив у жовті квадратики вікон. Катя поспішала додому: до тепла, до Сашки. Колись вона любила осінь... І чоловіка, який розгублено дивився услід...

Кавалер

● ЛЮБИСТОК

Він приходив до неї по суботах. Точніше, приїжджав на авто. Десь так після обіду. Завжди з квітами. Завжди з чимось солоденьким. І завжди з вивітраним запахом п'ятничної вечірки з друзями в бані, – то традиція, казав він

Дуня ГАЛУШКІНА

Він приносив в її квартиру запах дорогого парфума і чоловічої турботливості. Бо завжди перед приїздом скидав їй смс: «Сонечко, що купити?». Вона весь час відповідала, мовляв дякую, все є. Лише раз попросила його купити хліба, бо замоталася і забула, тоді саме мама лежала в лікарні, донька не склала підсумкову роботу в технікумі і вона шукала способи перездати, щоб, бува, не відрахували. А тут ще й мамин песик захворів, два рази возила до ветеринара, паралельно слідкуючи за тиском тата. Той, поки дружина в лікарні, перетворився на безпомічного малого хлопчика, який навіть погріти їсти сам не хотів. І вона ходила за квартал до батьків двічі на

день, щоб підтримати тата.

Вона жила сама. Донька пішла мешкати в гуртожиток, там компанія, друзі, студентське життя, емоції. Зразу вона в штики прийняла таку ідею дитини, що враз подорослішала після вступу. Та потім донька переконала зразу бабусю, а в дуєті з нею вже й маму. Мовляв, раніше з дому в п'ятнадцять років їхали вчитися, і нічого. Тоді ж навіть по-дзвонити не могли. А тут і відеозв'язок, і в одному місті, «тож мені треба вчитися бути самостійною».

Донька у вихідні практично не приходила. Знала, що в мамі гість, не хотіла заважати маминому щастю. Бо ж бачила, як та поглядала на доньку – хоч би не ляпнула чого з своїм юнацьким максималізмом.

Та він не лякався ніяких розмов. Не знічували навіть слова її подруги Ксенії, яка безпардонно питала: «І поки оце можна цілуватися по вихідних? Уже б сходилися чи що?».

О, йому пальця в рот не клади. Вмів відповісти так, щоб і не образити, і на місце поставити.

Більше часу вони проводили вдвох. Але якщо подруги запрошували, приміром, на день народження чи треба було сходити до її троюрідної тьоті на ювілей, то він не відмовляв. Навіть букет купляв для винуватиці свята, пода-рунок звісно, купувала вона.

Вручаючи квіти, він завжди цілував

руки, додаючи святу вишуканості. Один танець дарував господині, галантно запрошуючи, чемно дякуючи кивком голови та, завченим рухом підсуваючи стілець, допомагав сісти.

А далі танцював лише з нею, щось ніжно нашіптуючи на вушко. Вона щасливо сміялася. Жінки злилися. Бо їхні чоловіки десь там за цигаркою обговорювали вчорашній футбол і не збиралися танцювати. А ті сиділи за столом з недоїденим шматком торта на тарілці і лютою заздрістю поїдали очима цю щасливу усміхнену пару, що за ручку йшла після чергового танцю до столу.

А потім наставала неділя. Колись він залишався аж до вечора, та здебільшого їхав зранку. То з друзями треба зустрітися, то ще якісь справи, то просто хотів побути на самоті після вчорашньої галасливої вечірки.

А вона іноді і рада була, що він поїхав. Бо в неї була купа справ, які треба встигнути зробити. А з ним робити нічого не виходило. З ним свято, з ним – емоції, з ним – трепетна ніч, з ним – найсмачніша кава зранку, яку він робив у кавомашині та подавав до столу, поки вона смажила сирники...

Вже п'ять років у них були зустрічі-свята. А потім кожен повертався до своїх проблем, переходячи на тиждень у режим смс-спілкування. Не часто. Бо робота. В кожного своє життя, турботи.

Він ще на другому побаченні сказав їй, що одружуватися не планує. І вона сприйняла це. І погодилася на його правила гри. Чи надіялася в душі на щось інше? Чи розраховувала, що колись зможе відчувати поруч оте чоловіче плече, про яке пишуть романи? Чи хотіла, щоб хтось підтримував матеріально, допоміг підвезти важкі сумки до мамі в лікарню?

Чи хотіла, щоб...

А от він точно не хотів. Нічого змінювати. Не хотів нових проблем, додаткових витрат сил і грошей, додаткового контролю свого життя – он хлопці навіть на пиво відпрошуються в друзин, мов підлітки.

Для чого воно йому треба?

«Кавалером все життя проходити хочеш?» – питав його друг, допомагаючи з меблями в купленій ним квартирі.

«А чого б і ні, – відповів тоді він. – От захочу кактуса поставлю серед хати і на нього шкарпетки повішу – і ніхто слова проти не скаже. Ти так можеш?».

А друг тільки зітхнув...

– Ой, побіг я, жінка написала, що треба тещі посилку отримати та підвезти додому, – спохватився.

– А пиво? Ми ж збиралися посидіти. То хоч із собою візьми...

Він налив собі пива. Сів на дивані. І солодко сьорбнув гіркуватий напій. Свобода!

От нащо женитись?

Хто двері відчинить?

● ДРАМА

Тетяна довго не могла заснути. У сусідів сплакувало мале дитя. А в її квартирі було тихо. Дуже тихо.

Заснула під ранок. У сон прийшла Стефанія Никифоровна, колишня співробітниця. Тетяна роками не згадувала цю худеньку, непримітну жінку, яка працювала в дитсадку нянею в групі, де вона була вихователькою...

Після розмови з рідними дітьми зрозуміла: там її не чекають...

Ольга ЧОРНА

Діти любили молоденьку виховательку. Няню – теж. От лише її ім'я та по батькові малечі давалися важко, називали Стефа Нифонівна, Стефанія Никифоровна... Няня на те лиш усміхалася.

Їй було під шістдесят. Вдова. Подруг у жінки в садочку не було. Як жила – ніхто не знав. Нікому нічого про себе не розповідала.

Якось Стефанія Никифоровна обмовилася Тані, що не любить вихідних. У ці дні – самотньо й сумно. Донька із сім'єю – далеко. Давно не бачились.

– А ви до мене в гості приходьте, – сказала Тетяна. – Я квартиру винаймаю тут неподалік. Правда, на вихідні їжджу до батьків, вони в райцентрі живуть. Але деколи залишаюся в місті. В мене тут також нікого нема. Найкраща інститутська подруга заміж вийшла й виїхала. Хлопця не маю.

Стефанія Никифоровна подякувала.

– У вас, Тетяно Максимівно, наймана квартира. А в

мене – своя. Тож спершу завітайте до мене на гостину.

– Добре. Я прийду.

У неділю Тетяна купила квіти й тістечка. І поспішила до колеги. Вона жила в хрущовці. В помешканні було багато вишивок, в'язаних серветок, фотографій.

Стефанія Никифоровна пригощала Таню смачним борщем, млинцями. Коли пили чай із тістечками, жінка розповіла про своє життя.

– Ні з ким не ділилася. А з вами, Тетяно Максимівно, на душі легко, світло. Та й політика змінюється, тому можна дещо розказати. Але ви, нікому... будь ласка.

Родина Стефанії Никифоровни вважалася в радянські часи неблагонадійною. Чоловік сидів. І рідний брат був репресований. Загинув у Сибіру. Стефанія з Мироном виховували доньку. Коли мала пішла до школи, Мирона посадили вдруге. Начебто знайшли заборонену літературу.

– Мирон істориком був. Не тримав він удома заборонених книг. Але знайдуть бозна-що, коли треба. Ви, Тетяно Максимівно, не знаєте

тих жахів. І добре. Я бухгалтером працювала. Після того, як удруге посадили чоловіка, мене з роботи... попросили. Мирон два роки відсидів. Занедужав сильно. Я на завод влаштувалася. Робота в три зміни була. Зате платили непогано. Дотягнула до пенсії. А потім... не могла вдома сидіти. Думала, збожеволію. От і пішла нянею в дитсадок.

Стефанія Никифоровна

“

Я на ніч двері не замикаю на ключ. Лише – на ланцюжок. Бо як помру, то доведеться двері виламувати. А з ланцюжком проблем не буде...

взяла з етажерки фотографію дівчини-школярки.

– Донька моя. Віра. Після школи поїхала вступати далеко від дому. Там і заміж вийшла. Вони з чоловіком – геологи. У багатьох місцях побували. Згодом осіли в Прибалтиці. Внучка у мене є. Давно їх не бачила.

В очах Стефанії Никифоровни забриніли сльози.

– Чому ж вони не навідується до вас?

– Доньку досі страхи переслідують, що приїде

в Україну – і їй про батька згадають. Навіть на його похорон не приїхала. А Мирон так чекав її. Так чекав... Відчував, що недовго залишилося.

– Але ж зараз усе змінилося. Чому ж вона?..

– Мені би внучку обійняти. Хоч на хвилину. Бо хто знає, скільки кому в цьому світі відведено... Важко самій. Сумно. Особливо – в свята й вихідні. І вмирати на самоті страшно. Я на ніч двері не замикаю на ключ. Лише – на ланцюжок. Бо як помру, то доведеться двері виламувати. А з ланцюжком проблем не буде...

...Таня вийшла заміж. Перебралася в інший мікрорайон. Перевелася працювати в інший дитсадок. Після того ще кілька разів зустрічалася зі Стефанією Никифоровною. А потім народився син, через два роки – донька. За клопатами відкладала зустріч. Згодом випадково дізналася від колишньої співробітниці, що Стефанії Никифоровни не стало. Запалення підхопила. Чи бачилася з донькою та внучкою, перш як відійти в засвіти?..

...Тетянині діти – Руслан і Катя – виросли, вивчили-

тя. Якщо й приїжджали, то гостювали недовго.

Якось зателефонувала доньці, що матиме кілька вільних днів – могла би приїхати.

– Та в нас усе добре. Чого будете їхати? І квитки подорожчали, – відповіла на материну пропозицію Катя.

Прикро стало Тетяні.

До сина дорога була довшою. Може... Набрала Русланів номер:

– Синочку, в мене є трішки вільного часу. Хотіла би побачитися. За внучкою скупилася.

– Я зайнятий. Не можу зараз приїхати.

– Я б сама до вас приїхала.

– У нас зараз друзі гостюють.

– Я лише на три-чотири дні. В кухні на диванчику переночую.

– Мамо, я ж сказав... Вибач, у мене друга лінія. Мушу відповісти. Це – важливий дзвінок.

Після розмови з рідними дітьми зрозуміла: там її не чекають. А от чужій, залишеній малечі вона потрібна. Тетяна декілька років тому перейшла працювати в дитбудинок. Лише не розплакати б, коли гладитиме голівки осиротілих хлопчиків і дівчаток. Бо згадуватиме власних внуків, яких хотілося пригорнути. Почути їхній сміх, їхні розповіді. Просто з ними побути...

Сон, у якому бачила Стефанію Никифоровну, ще більше розбурхав Тетянині невеселі думки. Треба зайти до церкви, свічку за упокій душі поставити. А ще пригадала розмову про двері на ланцюжку...

На добротних Тетяниних дверях із двома замками ланцюжка нема. А якщо, не дай Боже, сильно занедужає чи щось гірше трапиться? Хто двері відчинить?..

Поступ

● МУДРІ ДУМКИ

Коли моя бабуся вирушала навідати свою маму, вона відводила на це три дні. Один день ішов, щоб добратися туди на бричці, запряженій кіньми, ще один – аби розповісти і послухати останні новини, посидівши трохи в кухні, а трохи – в саду, і третій день – на дорогу назад

Юруно ФЕРРЕРО, оповідання із книги «365 історій для душі» (видавництво «Свічадо»)

Коли моя мати їздила до своєї мами, то їй потрібно було два дні. Вона добиралася потягом і, якщо їй щастило з пересадками, приїжджала того ж дня під вечір. Мама розповідала бабусі ос-

танні вісті, вислуховувала новини навзаєм і наступного дня відїжджала.

Мені, щоб провідати свою маму, потрібно лише пів години. Я приїжджаю автом, затримуюся у неї десять хвилин і поспішаю назад, бо діти нудяться, а я, як завжди, не встигаю зробити закупки в супермаркеті.

Коли моя дочка приїде мене відвідати, скільки часу їй це займе?

...Колись у селі чоловіки і жінки здибалися біля джерела, розмовляли, обмінювалися думками, допомагали один одному, коли наливали воду до відер, дзбанів і баклаг. На зворотному шляху, ідучи поволі зі своєю ношею, кожен мав час і спокій, щоби подумати і навіть помолитися.

Потім до будинків провели воду і відпала потреба кудись виходити. Усе стало зручніше. Але нам бракує осіб, з якими можна було б поговорити, як і часу на те, щоб подумати.

Bee like bee*

● ЛІРИКА

Юрій ІЗДРИК

ти стіна?
я в тобі пробиваю вікно
ти вікно?
я твої розбиваю шиби
ти кришталь а не скло?
а мені все одно —
будь хоч димом
хоч дивом
хоч птахом
хоч рибою
ти чужа? нічия?
це не привід для сліз
ти належиш мені хоч би з
ким ти не спала
тільки я знаю стежку крізь
темний твій ліс

лиш для мене твій погляд
як сонячний спалах
ти належиш мені як
людині ім'я
ти мене нарекла і врекла
й записала
у скрижальх своїх
і наречений я нареченим
твоїм
хоч би з ким ти не спала
в цім немає жалю ані
кривди нема
я проріжу вікно
й перепишу скрижаль
я не сам і ти також уже
не сама
бо на мені твій мед
і в мені твоє жало
* Bee like bee – «Бджола
як бджола».

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

«Любов треба виростити, як квітку. Цього не розкажеш – це треба прожити» (Кузьма СКРЯБІН (Андрій КУЗЬМЕНКО, 1968 – 2015), співак, композитор, лідер гурту «Скрябін», поет, письменник, телеведучий, продюсер, актор, Герой України).

Що це: і вогненна, і солодкувата? Правильно – аджика!

• СМАЧНОГО!

Кавказька гостра паста або приправа, назва якої походить від абхазького слова «сіль», точно не зіпсує жодної страви, а навпаки – додасть їй пікантного смаку

Олена ЗЕЛЕНА

Спершу аджика з'явилася як перетерта із перцем сіль, потім – як пряний соус – здобула почесне місце у грузинській національній кухні, а зрештою завоювала і нашу прихильність. Та й не дивно, бо поєднання перців, томатів, часнику та спецій створює ідеальне доповнення до м'яса та інших страв. До того ж розмаїття перевірених і вдаливих рецептів аджики справді велике: це може бути аджика на зиму чи сира, з хроном чи яблуками, із зеленню або з баклажанами, з кабачками, гарбузом чи з хмелі-сунелі...

АДЖИКА – ДО КОЛЬОРУ, ДО ВИБОРУ

ПІКАНТНА

Для цієї заготовки краще підійдуть кислі яблука, наприклад Антонівка. Помідори та перець беруть червоні, щоб аджика мала гарне забарвлення

Інгредієнти: 3 кг помідорів, 1 кг кислих яблук, 2 кг болгарського перцю, 1 кг моркви, 1 скл. олії, 1 скл. цукру, 1 велика головка часнику, 0,5 скл. солі, 50 мл оцту, 3 стручки перцю чилі.

Приготування:

Овочі помити, почистити, порозрізати на шматки і пропустити через м'ясорубку, змішати у великій ємності, залишивши поки що часник. Поставити на вогонь і тушувати після закипання 40–50 хвилин. Додати решту інгредієнтів, вимішати, проварити ще 15–20 хвилин, розкласти масу в стерильні банки і закатати. Потримати перевернуті слоїки з аджикою 10–12 годин (до повного охолодження) під ковдрою, після чого перенести в комору.

• А ВИ ЗНАЛИ, ЩО...

Про червоний пекучий перець (він же перець «чилі» – від слова *tchili*, що на ацтекській мові науатль означає «червоний») до 15 січня 1493 року ні в Європі, ні в Азії, ні в Африці ніхто не чув. Відповідно до записів із щоден-

ника легендарного мореплавця Христофора Колумба, знайомство білої людини з цією рослиною з сімейства пасльонових (*Solanaceae*) сталося на Гаїті 532 роки тому. Тоді Колумбу з командою вперше довелося скуштувати пекучого соусу з місцевих плодів.

Погодьтеся, сьогодні складно собі уявити життя без цьогопряного соусу.

СЛИВОВА

Ідея приготування ніжної-солодкої і водночас гострої аджики запозичена від ткемалі – пікантного грузинського соусу на основі слив. Поєднання фруктів, зелені й овочів створює неповторний смак, що вдало відтінює смак основної страви

Інгредієнти: 2 кг моркви, 4 кг спілих помідорів, 2 кг цибулі, 2 кг червоного болгарського перцю, 2 кг яблук, 2 кг сливок, 5 перчин чилі, 300 г цукру, 4 ст. л. грубої солі, по 3 великі пучки свіжих петрушки та кропу, 200 – 250 г часнику, по 200 мл оцту (9%) та олії.

Приготування:

Фрукти та овочі помити. Зі сливок повиймати кісточки. Шкірку з помідорів можна не знімати. Всі продукти, окрім часнику, подрібнити на кухонному комбайні. Перекласти в каструлю, довести до кипіння, зменшити вогонь і варити близько години, постійно помішуючи. Часник і зелень дрібно посікти ножем, всипати до фруктово-овочевої маси, посолити, додати цукор, олію, оцет. Добре вимішати і варити ще 30 хвилин, не припиняючи мішати. Розкласти гарячу аджику в стерильні банки, закатати і вклати ковдрою до повного охолодження. Зберігати в підвалі.

До речі. Якщо хочете гострішу заготовку, не виби-

райте з перцю чилі насінин. Сливки підійдуть будь-якого сорту, з жовтими аджика матиме красивий колір.

КАБАЧКОВА

Рецепт приготування аджики з яблуками й кабачками знайомий багатьом господарям: ці продукти зменшують пекучість, оливкова олія додає пікантності

оцет. Розкласти аджику в банки і закатати.

ГАРБУЗОВА

Аджика не обов'язково має бути вогненно-пекучою – багатьом подобається солодкуватий смак з нотками перцю й часнику. Зробити приправу до м'яса такою допоможе гарбуз – він надасть пікантного аромату, яскра-

“**Якщо ви готуєте аджику без варіння, то обов'язково додавайте в банку подрібнений аспірин - тоді в консервації не з'явиться грибок, а вміст не пропаде.**

Інгредієнти: 0,5 кг кабачків (очищених), 200 г яблук, 0,5 кг болгарського перцю, 2 стручки чилі; 6 – 8 зубців часнику, 200 г моркви, 2 ст. л. томатної пасты, 1,5 ст. л. солі, 4 ст. л. цукру, 100 мл оливкової олії; 20 мл столового оцту.

Приготування:

Яблука і моркву натерти на буряковій тертці, решту компонентів пропустити через м'ясорубку. Все, крім часнику, вимішати і варити після закипання на повільному вогні 1,5 години, помішуючи. Згодом всипати в суміш сіль, цукор, часник, додати томатну пасту, олію. Перемішати, варити ще 40 хвилин. За 5 хвилин до готовності влити

вого кольору й густої консистенції

Інгредієнти: 2,5 кг помідорів, 700 г м'якоти яскраво-жовтого гарбуза, 200 г моркви, 0,5 кг болгарського перцю, 70 мл столового оцту, 3 ст. л. (без чубка) солі, 200 г яблук (2–3 шт.), 1 скл. олії, 3 головки часнику, 2 ст. л. цукру, 2 лаврові листки; дрібка коріандру.

Приготування:

Підготувати овочі та фрукти (почистити, помити, порозрізати) і пропустити через м'ясорубку. Викласти в каструлю, вимішати, довести до кипіння, зменшити вогонь і варити 1,5 години, постійно помішуючи. Влити олію, вси-

пати спеції. Проварити суміш ще 30 хвилин. Тим часом простерилізувати банки над парою або в мікрохвильовці. Розкласти гарячу масу в гарячі слоїки, закрутити і вклати до повного охолодження.

ІЗ ХРІНОМ (БЕЗ ВАРІННЯ)

Інгредієнти: 5 кг помідорів, 1 кг солодкого перцю, 16 штук гіркого перцю, 300 г часнику, 0,5 кг хрону, 1 скл. солі, 2 скл. оцту, 2 скл. цукру.

Приготування:

У перців обрізаємо тільки хвости і пропускаємо всі овочі через м'ясорубку, додаємо цукор, сіль, оцет. Залишаємо на 50 хвилин і розливаємо по пляшках. Таку аджику можна зберігати без холодильника.

СИРА

Завдяки відсутності термічної обробки вдасться зберегти вітаміни. Якщо дотримані всі правила підготовки інгредієнтів, пекуча приправа добре зберігатиметься в холодильнику 2–3 місяці

Інгредієнти: 3 кг червоного болгарського перцю, 0,5 кг яблук, 150 г перцю чилі, середній пучок кінзи, 0,5 кг моркви, 4 ст. л. солі, 0,5 л олії, 1 ст. л. цукру, 200 г часнику.

Приготування.

Перець пропустити через м'ясорубку або збити блендером. Яблука й моркву натерти на середній тертці. Чилі і часник дрібно посікти ножем. Змішати продукти, заправити спеціями, залити олією, ще раз добре вимішати. Розфасувати у чисті стерильні невеликі ємності, не докладаючи на 1,5 см до горлечка банки. Зверху налити по 2–3 ложки олії. Закрити капроновими кришками або закрутити. Після цього перевертати чи струшувати слоїки не можна. Олія на поверхні овочевої маси захищатиме продукт від утворення плісняви.

ДО РЕЧІ

Аджика зазвичай буває червона, однак із неспілого перцю може бути виготовлена приправа зеленого кольору.

УСМІХНІТЬСЯ!

Якщо помідор – це ягода, то як не крути... аджика – це смузі, а кетчуп – варення.

Чилі мовою ацтеків – «червоний».

«То ти сказала «так» чи «ні»?»

● СЕ ЛЯ ВІ

Луї та Роза жили в будинку для людей похилого віку. Вони були вдівцем та вдовою

Мирослава СЛИВА

Якось вони сиділи за вечерею один навпроти одного, і Луї постійно посилав на свою подругу захоплені погляди. Нарешті, набравшись сміливості, чоловік запитав:

– Розо, ти вийдеш за мене?

Після кількох секунд ретельних роздумів жінка відповіла:

– Так. Так, я згідна!

Їхнє приємне спілкування продовжилося після вечері, а потім вони пішли до своїх кімнат спати.

«Так. Так, я згідна!».

Наступного ранку Луї прокинувся сильно стривоженим.

«Вона сказала «так» чи «ні»?» Він не міг цього згадати. Як не намагався, нічого не виходило. Пам'ять стала слабкою.

Охоплений хвилюванням, Луї підійшов до телефону та набрав Розу.

Спершу він пояснив їй, що він має деякі проблеми з пам'яттю, потім сказав, що вчорашній вечір був просто чудовим, і тільки потім,

набравшись сміливості, запитав:

– А коли я запропонував тобі вийти за мене, то ти сказала «так» чи «ні»?

“**Вони сиділи за вечерею один навпроти одного, і Луї постійно посилав на свою подругу захоплені погляди.**

– Так! Я сказала «так». І я була така рада почути це!

Луї полегшено видихнув. А Роза продовжила:

– А ще я дуже рада, що ти сьогодні подзвонив, тому що я ніяк не могла згадати, хто саме зробив мені пропозицію.

«Женю, ця зараза мене не випускає!»

● І СМІХ, І ГРІХ

Хто не був в Європі, остерігайтеся туалетів: не для наших мізків вони!

Макар НУЖНИК,
ukr.media

У Штутгарті мала потреба змусила зайти ввечері у вуличний громадський біотуалет. Одномісна кабінка, дуже акуратна, блискуча, чиста, нашіпована датчиками і управляється комп'ютером. Кидаєш в проріз дверей монетку 2 євро – двері автоматично відкриваються, вмикається світло, заходиш, двері зачиняються. Клаустрофобією не страждаю, але через те, що все життя займаюся електронікою і комп'ютерними програмами, трохи напружує...

Ну, зробив я свої справи, потрібно виходити, а кнопки для відкриття дверей ніякої немає. Інструкцій теж. Що, тупий – чи інструкцію з користування сортиром тобі писати?

Вмикаю свою логіку, як німці програму управління написали, зайшов – підняв кришку унітазу, злив

Для нас такі вбиральні – космос! Значно ж простіше – «золоті унітази».

воду, закрив кришку. Може датчик який заїло? Повторюю процес. Двері не відчиняються. Може, на кришку сісти треба, потім встати, потім злив води? Повторюю процес. Двері не відкриваються. Так. Що забув?

дивлюся на двері – не відкриваються. Перспектива ночувати в крутому німецькому туалеті мене не надихнула. Кричу своєму товаришеві, який залишився зовні (везунчик): «Женю, ця зараза мене не випускає!».

“**Наш співвітчизник не міг і припустити, що все всередині кабінки є стерильно чистим, а тому, як і належить охайному гомосапієнсу, заліз ногами на унітаз...**

Може, руки помити? Ще раз повторюю процес спочатку. Підношу руку до крана, датчик спрацьовує, вода тече, потім автоматично вмикається, в надії і з сумом

Він намагається дати «хабар» туалету, засовуючи монетку в проріз. Автомат не реагує, не бере, і все. На стусани й удари теж не реагує.

Женя кричить: «Тримайся, зараз поліцію викличу!».

Знічев'я, повторюю процес, вмиваю руки, включаю фен, фен вмикається і... двері відкриваються!

Потім десь прочитав історію, як чувак у такий же наворочений туалет у Франції ходив. Заплативши необхідні сантими, наш співвітчизник не міг і припустити, що все всередині кабінки є стерильно чистим, а тому, як і належить охайному гомосапієнсу, заліз ногами на унітаз... У комп'ютерних мізках туалету – нестикування: датчик підлоги відімкнений, значить, людина вийшла, вода не злита, щось не так, включив дезінфекцію. Чувак на «горщику» сидить, свої справи робить, а тут світло ввімкнулося, і на нього душ із дезрозчину як лине! Він з унітаза зістрибнув, комп'ютер взагалі заклинило: двері закриті, а людина – з'явилася?! І завис, попередньо включивши сушку струменями гарячого повітря...

Кілька годин рятувальники різали вандалостійкі двері автогеном, витягуючи збожеволілого бідолаху з чіпких лап паризького туалету. Так що я ще легко відбувся.

обирати між ними, – обирай другого. Тому що, якби ти дійсно кохала першого, ти навряд чи закохалася б у другого...

● ГУМОРЕСКА

Своя жінка й чужа жінка

Галина МЕРЗЛИКИНА

Завелася раз балачка Трохи безсоромна, Що то таке жінка чужа І жінка законна?

Своя жінка, як говорить – Мов дрова рубає, Чужа жінка, як говорить, Мов скрипочка грає.

Своя жінка зварить їсти – Не лізе до писка. Чужа зварить – таке смачне Їла би ся миска.

Своя сяде за стіл їсти Плямкає, гикає, Чужа, як їсть – хустинкою Губки витирає.

Чужа мудро так міркує: Що, куди й до чого. Своя завжди усі плани Зводить до одного.

Свій скільки не принесеш, – Вічно крутить носом. Чужа усім вдоволена, Так, як курка просом.

У чужої – довгі вії, А ще довші – ноги. А в своїй язик довгий Майже до підлоги.

Своя тебе рознервує, Мов над ранок лука, Чужа тебе, мов лікарка – Послуха, почуха...

Чужа тебе поцілує У барі й в машині, Своя – раз під час весілля, Другий – в домовині.

Чужа простить, як ти скочеш До іншої в ложе. Своя жінка, як те вчує, – Відрізати може.

У чужої все стримить, Мов Карпатські гори, А в своїй усе висить, Хоч шукай підпори.

Чужа, як ти прийдеш п'яний То ще більше рада. Своя буде так гудіти, Як Верховна Рада.

Як з чужою в ліжку ляжеш Пахне, наче квіти. Своя в ліжку засне швидко Ще й може... хропіти.

Отак собі балакали Приятелі в барі, Як то тяжко їм живеться У подружній парі.

Наостанок си випили пива. А потому... Лиш один пішов у «гrecкy». Решта всі – додому.

Бо правило чоловіки Знають якнайкраще: Чужа жінка доти ліпша, Доки не своя ще.

● УСМІХНІТЬСЯ!

Він зателефонував рано вранці. Плакав. Зізнавався у коханні. А я мовчала.

Мовчала і згадувала, де ж, курво, я так вчора то напилася ... І хто це взагалі ридав в слухавку...

Справжньому кохання шлюб не страшний!

Якщо ти кохаєш одночасно двох, і тобі треба

«Справжнє кохання – це коли їй абсолютно байдуже, на якому ти місці у першій сотні «Форбс». (Сучасна мудрість).

«Я знаю все, але просто хочу почути це від тебе...»

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Олі давно здавалося, що життя стало схожим на якийсь шалений марафон. Останні десять років вона біжить кудись, але не встигає. З кожним днем проблем ставало лише більше. У цьому психологічному стані Оля була постійно. Безнадія затягувала її дедалі більше...

Любов ПЛІТКАРКА,
plitkarka.com.ua

Чоловік Максим не поділяв настроїв дружини. Його твердження щодо того, що на все потрібно дивитися позитивно, ще більше виводили Олю з себе.

– Ти сама себе доводиш, – казав Максим. – Усміхайся світу – і світ усміхнеться у відповідь.

Чоловік єхидно розплився в посмішці, здивований поглядом дружини.

– Цікава в тебе філософія, – зауважила Оля. – Тобто, ти в нас весь такий позитивний, відкритий для світу, а я – приземлена жінка, зму-

ФОТО: media.istockphoto.com.

Прекрасно ти влаштувався, хочу тобі сказати.

шена приймати сувору життєву реальність. Прекрасно ти влаштувався, хочу тобі сказати.

Максим ствердно кивнув, підписуючись під кожним словом дружини.

– Тоді заплати цього місяця комунальні, кредит на житло й оплати спортивні секції синам, – сказала Оля. – Тільки зроби це самостійно, будь ласка. Я впевнена, що після цього позитиву в тебе неабияк поменшає.

– Я віддаю тобі всю зарп-

лату, тому з мене нема чого брати, – незворушно відповів Максим. – Ти просто не вмій правильно формувати сімейний бюджет, тож тобі постійно не вистачає грошей.

Оля нервово хмикнула.

– Пропоную як експеримент зробити інакше, – сказала вона. – Я тобі віддам свою зарплату, яка, зауваж, більша за твою, і ти покажеш, як правильно розпоряджатися грошима. Домовились?

Чоловік насупився. Дещо подумавши, він впевнено відмовився від пропозиції і пішов спати.

Сама Оля довго не могла заснути. Матеріальне становище сім'ї було сумним, але це пригнічувало лише дружину.

Максим вважав, що так живуть практично всі сім'ї і не слід із цього приводу переживати.

У них було двоє синів, 10-річний Матвій та 14-річ-

– Привіт, – схвильовано відповіла Оля. – Щось із Максимом?

– Та що з ним може статися, на обід у їдальню пішов, – весело сказав друг чоловіка. – У нас у компанії вакансія з'явилася. Потрібна своя людина, грамотна, працьовита і відповідальна. Ти як на це дивишся?

– Я сподіваюся, що Максим впорається. Ти вже йому розповів? – запитала Оля.

Оля довго не могла заснути. Матеріальне становище сім'ї було сумним, але це пригнічувало лише дружину.

ний Михайло. Максим працював у хорошій фірмі, але через свої лінощі ніяк не просувався кар'єрними сходами.

Начальником відділу у нього був Кирило – друг дитинства, і це була єдина причина того, чому Максима досі не звільнили.

Оля працювала у тій же сфері, тільки в іншій компанії, відносно невеликій за мірками ринку.

Дружина багато разів говорила Максиму, що йому треба зростати в професії, але той тільки відмахувався від настирливих порад.

Дзвінок Кирила застав Олю знайомо:

– Привіт. Є серйозна розмова.

Кирило засміявся:

– Олю, я не Максиму пропоную місце, а тобі.

– Мені?! Ти серйозно? – недовіжливо уточнила жінка.

– Серйозно, – сказав Кирило. – Завтра о 12-й годині чекаю тебе на співбесіду. Рішення, звісно, приймаю не лише я, та думаю, що твою кандидатуру начальство схвалить.

Оля не змогла стримати емоцій. Вона завжди добре заздрила чоловікові, що той працює в такій компанії. Наразі у неї з'явився реальний шанс стати частиною професійної команди.

Закінчення
історії – на с. 10

Колись вона любила осінь...

● ЖИТТЄВІ ДРАМИ

– Я закохався у вас із першого погляду, – зізнався Максим. Катя сумно усміхнулася. Вона ще не сказала своєму матеріально забезпеченому залицяльникові, що розлучена, виховує маленьку доню, винаймає крихітну однокімнатну квартиру, заочно вчиться в інституті, а після роботи, вечорами, в'яже на замовлення шалики, светри та всяку всячину

Ольга ЧОРНА

Лише між іншим запитала, чи він любить дітей? Максим сказав, що мріє про доньку й сина, а зараз допомагає одному з інтернатів, де працює його сестра.

На побаченнях не затримувалася. Вигадувала різні причини. Насправді ж, потрібно було забрати малечу від подруги, готуватися до сесії, закінчити в'язання.

– Ти б розповіла нарешті Максимові про доньку, – радила подруга. – Сашка йому

сподобається. Вона схожа на ангелятко.

– Я хочу їх познайомити. Але... не знаю... Передчуття якесь, чи що...

...Максим запросив Катю поїхати у вихідні в сусіднє місто. Він там навчався. А ще це місто восени дуже гарне і романтичне. Можуть заночувати в готелі. Погодилася. Хотіла попередити, що буде не сама. Передумала.

Максим припаркував своє авто біля її під'їзду. Нерпляче поглядав на годинник. Катя запізнювалася. Він не знав номера її квартири. І ось вона вийшла з малень-

кою дівчинкою, яка сміялася, стрибала. Разом із нею підстрибувала мініатюрна в'язана сумочка і помпон на беретіку.

– Максиме, знайомся. Моя донька Сашка. Я не сказала тобі раніше... Вибач, вийшло несподівано...

– Справді, несподівано... Хм, донька... Тепер я розумію, чому ти постійно поспішала. Чоловік також є? Ще одна несподіванка?

– Був. І, до речі, я тут винаймаю квартиру. І...

– Зрозуміло. Пізніше поговоримо. Можливо...

Завів автівку. Поїхав.

Що було далі
– на с. 12

ФОТО: pxfuel.com.

«Максиме, знайомся. Моя донька Сашка. Я не сказала тобі раніше...»

ГАЗЕТА З ВІРУСОМ ЛЮБОВІ — ПРОЧИТАЄШ І ЗАКОХАЄШСЯ!!!

VOLYN.COM.UA

Передплатний
індекс
місячника

«ТАК НІХТО
НЕ КОХАВ»:
60779

Тираж номера: 4939.
Загальний
місячний тираж: 5467.

Засновник: ТЗОВ «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск
ЗГОРАНЕЦЬ
Олександр Олександрович

Зареєстрована
18 січня 2024 року
Набрана і зверстана
в комп'ютерному центрі
ТЗОВ «Газета «Волинь»
Місцезнаходження видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Воли,
13. Поштова адреса, за якою
здійснюється редакційний
контроль: вул. Ковельська, буд. 2,
м. Луцьк Волинської області, 43016.
E-mail: takvolyn@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: 066 82 47 160,
096 77 31 037.

ТЗОВ «Газета «Волинь»
п/р UA83305299000026007000803281
АТ КБ Приватбанк, МФО 305299,
ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний.
Обсяг – 16 сторінок
формату В-4

Регістраційний номер
R30-02487 № 142

Віддруковано:

Поліграфічне видавництво

«А-Принт» ТОВ «Дім»

м. Тернопіль. Тел.: (0352)52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua.
Замовлення №1632.

«Я ТЕЖ ТУТ БУДУ ЖИТИ, БО ТИ – ДРУЖИНА МОГО СИНА!» – С. 5